Ազգ
Azg

20 ՅՈՒՆԻՍ 2007 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 115 (3767)

Իրաքի հայ զոհեր

Վերջին շրջանում Իրաքում տարբեր պատճառներով զոհվել են մի քանի հայեր. այս մասին հայտնում է Փարիզի «Յառաջ» օրաթերթը:

Բաղդադում 36 տարեկան Օհան Աբրահամ Ենովքյանը սպանվել է մեծահարուստ մի հայի բնակարանից դուրս գալու պահին: Բնակարանատերը երկրից դուրս էր եկել առեւանգումին զոհ չդառնալու մտահոգությամբ: Այս դեպքից առաջ ամերիկացի եւ իրաքցի զինվորների հրաձգությունների զոհ է դարձել Զարուհի Կարապետը՝ 79 տարեկանում: Ավելի վաղ՝ Նազար Մելիքյանը սպանվել էր ավտոմոբիլի տակ դրված ռումբի պայթյունից:

«Յառաջը» տեղեկացնում է, որ ամերիկյան զորքերի Իրաք ներխուժումից հետո սպանված հայերի թիվը հասնում է 31-ի, 28 առեւանգվածներ կան, որոնցից 25-ին վերադարձել են փրկագնի դիմաց, երկուսի ճակատագիրը հայտնի չէ, իսկ մեկի դին հանձնվել է ընտանիքին:

Մ. Բ.

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Կառավարությունը շատ է ներկա մեր կյանքում, նաեւ կրթության ոլորտում

Հայաստանում «ազատ տնտեսական հարաբերություններ» ասելով հիմնականում հասկանում են գործարարությունն իր տարբեր ոլորտներով՝ առեւտուր, արտադրություն, սպասարկում եւ այլն: Մինչդեռ դա մի ամբողջ գաղափարախոսություն է, որն իր մեջ ընդգրկում է ոչ միայն ֆինանսական ու տնտեսական կյանքը, այլեւ առօրյա կյանքի մյուս՝ բազմաթիվ բնագավառներ, այդ թվում՝ կրթությունը: Ու չնայած մեր երկիրն իր անկախության առաջին իսկ օրերից հայտարարել է իր կողմնորոշումը դեպի ազատականություն եւ ժողովրդավարություն, սակայն իրական կյանքում եւ մարդկանց մտքերում պետությունը, պետական կառույցները մնում են տեւական հացեներ, որոնց դիմում է քաղաքացին գրեթե բոլոր հարցերով: Իսկ տեղական ինքնակառավարման մարմինները, որոնք մարդկանց սովորեցնելու ու վարժեցնելու էին ինքնակառավարման, այդպես էլ չեն կայացել Հայաստանում. դրանց մեծ մասը վերածվել է իշխանական մարմինների, նույնքան եւ երբեմն ավելի փակ՝ քան նախարարությունները:

Այս կացության դիմաց շատ քիչ բան են անում օրենսդիր ու հասկապես գործադիր իշխանությունները: Մինչդեռ նրանց կարեւորագույն մտահոգություններից պիտի լինեի իրենց ուսերը ծերբազատել այնպիսի հոգսերից, որոնց լուծումը շուկայի, շուկայական հարաբերությունների եւ հասարակության գործն է:

Օրինակ, լրատվամիջոցները երեկ տարածեցին ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարության հերթական հաղորդագրությունը՝ բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների 2007 թ. ընդունելության գործընթացը կազմակերպելու մասին: Նախարարի հրամանագրով ստեղծվել է ընդունող հանձնաժողով իր, փոխնախարարի, պատասխանատու քարտուղարի, վերահսկման բաժնի պետի, նախարարության այլ աշխատակիցների, պետական բուհերի ռեկտորների, ինչպես նաեւ, ուշադրություն դարձրեք, ազգային անվտանգության ծառայության ներկայացուցչի մասնակցությամբ: Այլ խոսքով, փաստորեն շարունակվում է խորհրդային ավանդույթն ու կառավարման համակարգը՝ կառավարությունն զբաղվում է բուհական ընդունելության քննություններով: Որքան անհեթեթ, նույնքան անտեղի մի գործառույթ, որը մեծ հաճույքով ու պատրաստակամությամբ իշխանությունները շարունակում են կրել իրենց ուսերին...

Մինչդեռ պետության դերն այս հարցում առավելագույնը պետք է լիներ չափորոշիչներ հաստատելը, պետական կարիքների համար բուհերում ըստ մասնագիտությունների անվճար տեղեր ապահովելը, մասնավոր բուհերի զարգացմանը նպաստելը: Մնացյալը բուհի հնարավորությունների եւ շուկայի անմիջական ու հեռահար պահանջների միջեւ կարգավորման խնդիր է միայն:

Հայաստանում փախստականների խնդիրը 19 տարի անց էլ դեռեւս չի լուծվել

Այսօր փախստականների պաշտպանության միջազգային օրն է

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Երեկ «Փախստականները եւ միջազգային իրավունքը» քաղաքացիական հասարակության ցանցը հանդես է եկել հայտարարությամբ, որը մեղադրանքի այսպիսի տողեր է պարունակում հայրենի եւ միջազգային կազմակերպությունների հասցեին. «Անցած տարիների ընթացքում համապատասխան պաշտոնատար անձինք ամեն ինչ արեցին, որպեսզի ապացուցեն սեփական ժողովրդին եւ ողջ աշխարհին, որ Հայաստանում փախստականների խնդիր գոյություն չունի, մինչդեռ Ադրբեջանում, միեւնույն ժամանակահատվածում, տեղի իշխանությունների ջանքերով փախստականների եւ ներքին տեղահանված անձանց թվաքանակը անըմբռնելի կերպով կրկնապատկվեց եւ այսօր Ադրբեջանում «հաշվում են» մեկ միլիոն փախստականներ եւ ներքին տեղահանվածներ:

Հայաստանում ՄԱԿ-ի «չինովնիկների» անպատասխանատվությունն ուղղակի ափսոսանք է հարուցում: Նրանք ամեն ինչ անում են, որպեսզի գործ չունենան իրական խնդիրների հետ:

«Չհավատալ բարձրագոչ լավատեսական հայտարարություններին, թե Հայաստանում փախստականների խնդիրը հիմնականում լուծված է: Հայաստանում փախստականների խնդիրը գոյություն ունի եւ սպասում է իր լուծմանը», ընդգծվում է հայտարարության մեջ:

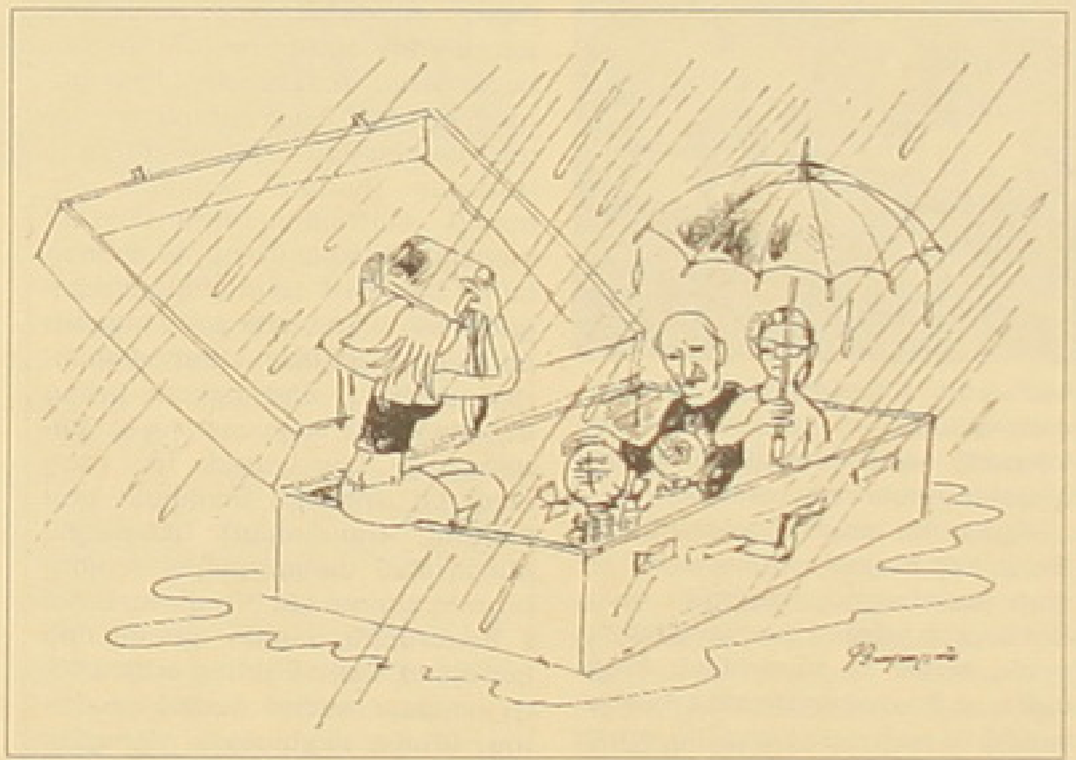

1988-ից մինչ օրս Հայաստանում դեռեւս լիարժեք չի լուծվել փախստականների խնդիրը: Այն ժամանակ Հայաստանում եւ ԼՂՀ-ում ապաստանեցին Ադրբեջանից բռնագաղթած մոտ 400 հազար փախստականներ: Հետագա տարիներին սոցիալական հիմնահարցերի անլուծելիության պատճառով հայ փախստականներից շատերը հայաստանաբնակների նման լքեցին հանրապետությունը: Այդ հոսքն առանձնակի բուռն էր 2001-2003 թվականներին, երբ Հայաստանից հեռացողների մեջ բռնագաղթածների քանակը 2-3 անգամ գերազանցում էր Հայաստանի քաղաքացիների թվին: Հիմա նրանց միգրացիոն տրամադրություններն այդքան բարձր չեն, քանի որ բավական մեղմացել են սոցիալական հիմնախնդիրները: Ավելին, փախստականների մեծ մասը կարողացել է նաեւ հոգեբանորեն «ինտեգրվել» հայաստանյան իրականությանը, իսկ վերջինս ավելի հանդուրժողական է դարձել նրա հանդեպ:

Տես էջ 2

Պիտեր Սեմնեբիի չկայացած այցելության եւ Էնտոնի Գոդֆրիի հայտարարության մասին

Հայաստանի արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանին հայտնի չեն Հարավային Կովկասում ԵՄ հատուկ ներկայացուցիչ Պիտեր Սեմնեբիի Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետություն այցի չկայանալու պատճառները: Այդ կապակցությամբ արտգործնախարարը երեկ լրագրողներին նաեւ հայտնեց, որ մի քանի օր հետո ինքը Բրյուսելում հանդիպում կունենա ԵՄ հատուկ ներկայացուցչի հետ, որի ընթացքում պարզ կդառնա կատարվածի պատճառը: Դրանից հետո միայն մեկնաբանություններ կարվեն:

ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանն իր հերթին լրագրողներին հայտնեց, որ Պիտեր Սեմնեբիի այցը ԼՂՀ այնուամենայնիվ մոտ ժամանակներս տեղի կունենա:

Հայաստանում ԱՄՆ ժամանակավոր հավատարմատար Էնտոնի Գոդֆրիի՝ Հայաստան-Իրան համագործակցության խորացման վերաբերյալ արտահայտած մտահոգության վերաբերյալ պատասխանելով լրագրողների հարցին, Հայաստանի արտաքին գործերի նախարար Վարդան Օսկանյանը հայտնեց, որ Հայաստանի եւ ԱՄՆ-ի միջեւ որեւէ խնդիր չկա: Նա նշեց, որ Հայաստանի եւ ԱՄՆ-ի միջեւ բոլոր՝ քաղաքական, տնտեսական, այդ թվում՝ անվտանգության հարցերի շուրջն ակտիվ երկխոսություն է տարվում: Արտգործնախարարը հիմքեր չի տեսնում ԱՄՆ-ի մտահոգության համար Իրանի հետ Հայաստանի հարաբերությունների խորացման առնչությամբ:

Ա. Մ.

Հարավային Կովկասում ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղարի ներկայացուցիչը Հայաստանում

Այսօր եռօրյա այցով Երեւան կժամանի Հարավային Կովկասում ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղարի հատուկ ներկայացուցիչ դեսպան Ռոբերտ Սիմոնսը: Ինչպես տեղեկացնում է Հայաստանի արտգործնախարարության մամուլի եւ տեղեկատվության վարչությունը, նախատեսվում են Ռոբերտ Սիմոնսի հանդիպումները նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի, Ազգային ժողովի նախագահ Տիգրան Թորոսյանի, վարչապետ Սերժ Սարգսյանի, պաշտպանության նախարար Միքայել Հարությունյանի, արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանի հետ:

Այսօր՝ Վարդան Օսկանյանի եւ Ռոբերտ Սիմոնսի հանդիպումից հետո կկայանա նրանց համատեղ ասուլիսը: Հունիսի 22-ին Սիմոնսը կմասնակցի Հայաստան-ՆԱՏՕ անհատական գործընկերության գործողությունների ծրագրի իրականացման հայկական հանձնաժողովի նիստին:

ՖՈՏՈԼՈՒՐ

Ալիեւը հիմա էլ ՎՈւԱՄ ուժերո՞վ է «պատերազմի կացին» ճոճում

Ադրբեջանի նախագահ Իլհամ Ալիեւը Բաքվում երեկ մեկնարկած ՎՈւԱՄ (Վրաստան, Ուկրաինա, Ադրբեջան, Մոլդովա) գագաթաժողովում հայտարարել է, թե «մինչեւ ՎՈւԱՄ երկրները չիզորանան՝ անջատողականները կամովին չեն ազատի գրավյալ տարածքները»:

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի տեղեկացմամբ, Ալիեւը հայտարարել է, որ ՎՈւԱՄ պետությունների գլխավոր հիմնախնդիրն անջատողական շարժումներն են Ադրբեջանում, Վրաստանում եւ Մոլդովայում, որտեղ «խախտված է տարածքային ամբողջականությունը»: Ալիեւը կարեւորել է ՎՈւԱՄ պետությունների ջանքերի համախմբումը՝ ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդում «սառեցված հակամարտությունների» հարցի քննարկման շուրջը:

Ալիեւը նաեւ համոզմունք է հայտնել, որ Ադրբեջանը կդառնա ՎՈւԱՄ երկրների եւ Եվրոպայի «հուսալի էներգետիկ գործընկեր»: «Այս տարվանից Ադրբեջանը դարձել է գազ արտահանող երկիր՝ այսօր Վրաստանի գազի 70-75 տոկոսը մատակարարվում է Ադրբեջանից: Մինչեւ տարեվերջ մենք կսկսենք գազ մատակարարել նաեւ Թուրքիային եւ Հունաստանին», նշել է Ադրբեջանի նախագահը:

Հիշեցնենք, որ ոչ միայն ալիեւյան ռազմատենչ հայտարարությունների, այլեւ ՄԱԿ-ում «սառեցված հակամարտությունների» նախագիծ ներկայացնելու առնչությամբ բազմաթիվ մտահոգություններ են հնչել: Ավելին, ԵԱՀԿ Մինսկի խումբը քանիցս ընդգծել է, որ ձեւաչափից դուրս ղարաբաղյան հարցի քննարկումը չի կարող օգտակար լինել կարգավորման գործընթացին:

Ա.Հ.

Ամերիկացիներն Իրաքում խոշորագույն գրոհ են սկսել «Ալ Ղաիդայի» դեմ

78 զոհ եւ 224 վիրավոր մզկիթի պայթյունից

Ամերիկացի 10 հազար զինծառայողներ երեկ Դիյալայի նահանգում (Բաղդադից հյուսիս-արեւելք) եւ մասնավորապես դրա կենտրոն Բաքուբա քաղաքում խոշորագույն հատուկ գործողություններ են սկսել իրաքյան «Ալ Ղաիդայի» գրոհայինների դեմ: Ֆրանսպրեսը հաղորդում է, որ հարձակման ընթացքում օգտագործվում են մարտական ուղղաթիռներ, տանկեր, զրահապատ ավտոմեքենաներ: Հետմիջօրեին արդեն սպանված էին իրաքցի 22 ապստամբներ:

Թե որքան կտեւի գործողությունը, չի հաղորդվում: Հարձակումն իրականացնում է ամերիկյան հետեւակի 2-րդ դիվիզիոնի 3-րդ բրիգադը: Նախատեսվում է ուղղաթիռների կրակի միջոցով թույլ չտալ իրաքցի ապստամբների փախուստ եւ «Ալ Ղաիդայի» ուժերի վերադասավորում: Ամերիկացիների կորուստների մասին ոչինչ չի հաղորդվում:

Ընդհակառակն, իրաքյան քաղաքացիների կորուստները երեկ գիշեր հայտարարվեցին պաշտոնապես: Բաղդադում մզկիթի մոտ խոշոր բեռնատարի պայթեցման հետեւանքով սպանվել է 78 մարդ, վիրավորվել 224-ը: Անցյալ շաբաթ Ասքարիյա մզկիթի արյունալի պայթեցումից հետո սա շիաներին պատկանող 2-րդ աղոթատեղին է, որ միջդավանանքային բախումներ հրահրող սուննի ծայրահեղականների դաժան արարքն է:

Պ. Ք.

«Բոլորս էլ գիտակցում ենք, որ Հայաստանի եւ սփյուռքի համագործակցությունը բավարար չէ»

Երկօրյա գիտաժողով Երեւանում

«Նորավանք» գիտակրթական հիմնադրամը (ԳԿՀ), Լրատվամիջոցների կովկասյան ինստիտուտը (ԼԿԻ) «Երկիր» միության համագործակցությամբ երեկ «Արմենիա-Մարիոթ» հյուրանոցում կազմակերպել էին երկօրյա գիտաժողով՝ «Հայկական համայնքներն արդի փուլում. գոյատեւման ուղիներ, հեռանկարներ» թեմայով: Գիտագործնական միջազգային կոնֆերանսին մասնակցում էին հյուրեր Ռուսաստանի Կրասնոդար, Ստավրոպոլ երկրամասերից, ինչպես նաեւ գիտակրթական եւ մշակութային տարբեր կենտրոնների ներկայացուցիչներ, որոնց զեկույցները վերաբերում էին հայ համայնքների, սփյուռքի խնդիրներին, Հայաստանի հետ համայնքների ունեցած կապին, հոգսերին եւ անելիքներին:

«Հայաստանը չի ճանաչում իր համայնքները, իսկ համագործակցության դեպքում պետք է իմանաս ում հետ ես համագործակցում: Չնայած անհնար է ճանաչել բոլոր համայնքները, դրանց նկարագիրը, շատ են առանձնահատկությունները: Բոլորս էլ գիտակցում ենք, որ բավարար չի համագործակցությունը սփյուռքի եւ Հայաստանի միջեւ», ասաց «Երկիր» միության նախագահ **Սեւակ Արծրունին**: Իր ելույթում նա եւս մեկ անգամ շեշտեց հզոր հայրենիք ունենալու համար հայրենադարձության գաղափարի կարեւորությունը, ինչի մասին «Երկիր» միությունն արդեն խոսում է երկու տարուց ավելի: Ընդ որում, կարեւորվում է ոչ միայն ֆիզիկապես հայրենիք վերադառնալը, այլեւ սփյուռքահայության կապվածությունը հայրենիքի հետ՝ իրենց ներդրումներով, աջակցությամբ, ռեսուրսներով: Միության նախագահը վստահ է, որ հայրենադարձության ծրագրի իրականացման համար հարկավոր է մանրակրկիտ եւ բազմակողմանի ուսումնասիրել սփյուռքի տարբեր հատվածների ժողովրդագրական ռեսուրսները:

«Սփյուռքի բոլոր համայնքներից Ջավախքի հայության համայնքն ավելի յուրահատուկ խնդիրներ ունի: Ամենամեծ խնդիրը ջավախահայության, որքան էլ տարօրինակ հնչի, այն է, որ Ջավախքը կտրված է Հայաստանից եւ կախված է նրանից, ուստի Ջավախքում բոլոր խնդիրները չափազանց քաղաքականացված են», ասաց Լրատվամիջոցների կովկասյան ինստիտուտի կովկասագիտության բաժնի վարիչ **Սերգեյ Մինասյանը**: Նրա համոզմամբ, Ջավախքի հիմնական խնդիրը շարունակում է մնալ Հայաստանին մոտ լինելը. «Ջավախքը շատ յուրահատուկ խնդիրներ ունի, իսկ դրանց լուծումն էլ հիմնականում կախված է լինում Հայաստանի դիրքորոշումից»: «**Ազգի**» հարցին, թե վիրահայոց համայնքն ինչ կարգի աջակցություն է ստանում Հայաստանից եւ ինչ պետք է Հայաստանն անի համայնքի համար, կովկասագիտության բաժնի վարիչը պատասխանեց. «ՀՀ-ն որոշ չափով լուծում է կրթական հարցեր, դասագրքեր է տրամադրում, որոշ դպրոցներ է վերականգնում: Հայաստանն օգնում է որոշ չափով նաեւ հոգեւոր ոլորտում, էջմիածինն է նյութական օգնություն ցուցաբերում վիրահայությանը, թեմին, բայց գլխավորապես դրանով էլ ամեն ինչ սահմանափակվում է»: Սերգեյ Մինասյանի խոսքով, Հայաստանը պետք է մի քիչ ավելի ուժեղ եւ հոգատար լինի ջավախահայության խնդիրների նկատմամբ:

ՀՀ կառավարության աշխատակազմի ղեկավար, նախարար **Մանուկ Թոփուզյանը** նկատեց, որ Ռուսաստանի համայնքները ոչ թե նոր, այլ հին սփյուռք են, քանի որ ռուսաստանյան հայ համայնքները շատ ավելի վաղ են ձեւավորվել ու եղել են կայուն եւ կազմակերպված: Պարզապես, եթե խորհրդային տարիներին այդ համայնքների ակտիվությունը մի քիչ դադարել էր, հիմա նորից վերականգնվում է սփյուռքից:

Կուբանի պետական համալսարանի դասախոս **Միխայիլ Սավվան** ներկայացրեց Կրասնոդարի մարզի հայերին ժամանակակից միգրացիոն իրողությունների համատեքստում: Նրա խոսքով, Կրասնոդարի մարզում 5 հարյուր հազար հայ կա, ամենամեծ համայնքներից է Կուբանը: Մարզում բնակվող ազգային փոքրամասնություններից, դասախոսի տվյալներով, 46 տոկոսը հայեր են, որի 1 տոկոսը ղարաբաղցիներ են, այնուհետեւ մյուս ազգերի ներկայացուցիչներ: «Կուբանցիների կարծիքով, միգրացիան իրենց մոտ սկսվում է Հայաստանից եւ Ղարաբաղից», կես կատակ, կես լուրջ հավելեց Միխայիլ Սավվան: Նրա խոսքով, Կրասնոդարի կենցաղին ինտեգրման մակարդակով հայերը երկրորդ տեղում են: Ինչ վերաբերում է հայերենին, ապա, դասախոսի կարծիքով, հայերն իրենց երեխաների ապագա ուսման մասին մտածելով, նրանց հայկական դպրոցներ չեն ուղարկում:

Կրասնոդարի «Երկրամաս» թերթի գլխավոր խմբագիր **Տիգրան Թավադյանը** խիստ դեմ էր դասախոսի հայտնած կարծիքին՝ նշելով, որ դպրոցներում այն իրավիճակը չէ պարզապես, որ ցանկություն լինի հայկական դպրոցներ հաճախել: Նրա խոսքով, հետաքրքրություն կա մայրենի լեզվի նկատմամբ, բայց սովորելու հնարավորություն չկա, դասավանդող կադրեր չկան: Գլխավոր խմբագրի խոսքով, իրենց մարզում 10 առաքելական եկեղեցի կա, բայց մարդիկ քիչ են այցելում, այն էլ միայն տոն օրերին:

Ի տարբերություն Կրասնոդարի, Ստավրոպոլի մարզում, Ստավրոպոլի համալսարանի դոցենտ **Վիկտոր Հակոբյանի** խոսքով, 7 եկեղեցի կա, որտեղ հաճախելիությունը վատ չէ: Նա կարեւորեց Հայաստանի օգնությունը Ստավրոպոլում գիտական կենտրոն ստեղծելու առումով, նաեւ ընդգծեց, որ վերջին տարիներին մարզում ակտիվորեն գործում են երիտասարդական կազմակերպությունները:

Երկօրյա գիտաժողովը կավարտվի այսօր: Ավարտին գիտաժողովի մասնակիցները փորձելու են գտնել մեխանիզմներ՝ սփյուռքի եւ Հայաստանի համայնքների առավել մերձեցման եւ արդյունավետ համագործակցության համար:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՒՈՐԳՅԱՆ

Գյուղական համայնքների զարգացման ծրագիրը շուտով կմեկնարկի

Բացվեց «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի նիստը

«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի հերթական՝ 16-րդ նիստը երեկ բացվեց Երեւանում: Մինչ 2006 թ.-ի կատարված աշխատանքների մասին հիմնադրամի գործադիր տնօրեն **Նաիրա Մելքումյանի** հաշվետվությունը, նախագահ **Ռոբերտ Քոչարյանն** առաջարկեց հոգաբարձուների խորհրդի կազմում ի պաշտոնե ընդգրկել ԱԺ նախագահ Տիգրան Թորոսյանին եւ վարչապետ Սերժ Սարգսյանին: Ապա նախագահը «Անանիա Շիրակացի» մեդալով պարգեւատրեց Հայաստանի եւ Արցախի ծրագրերին ակտիվ մասնակցություն եւ մեծ ներդրում ունեցած մի քանի եռականացվում են արագ տեմպերով եւ այն ոլորտներում, որտեղ պետությունն աջակցելու հնարավորություն դեռ չունի: Ինչ վերաբերում է հիմնադրամի՝ ներկայիս ամենակարեւորը համարվող գյուղական համայնքների զարգացման ծրագրին, ապա այն կսկսվի հոգաբարձուների խորհրդի կողմից հաստատվելուց անմիջապես հետո:

Գյուղական համայնքների զարգացման ծրագրի մասին լրագրողներին որոշ մանրամասներ հայտնեց արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը: Տեղեկացվեց, որ արդեն նախանշվել են միմյանցից մի քանի կմ հեռու գտնվող առաջին 5 գյուղերը,

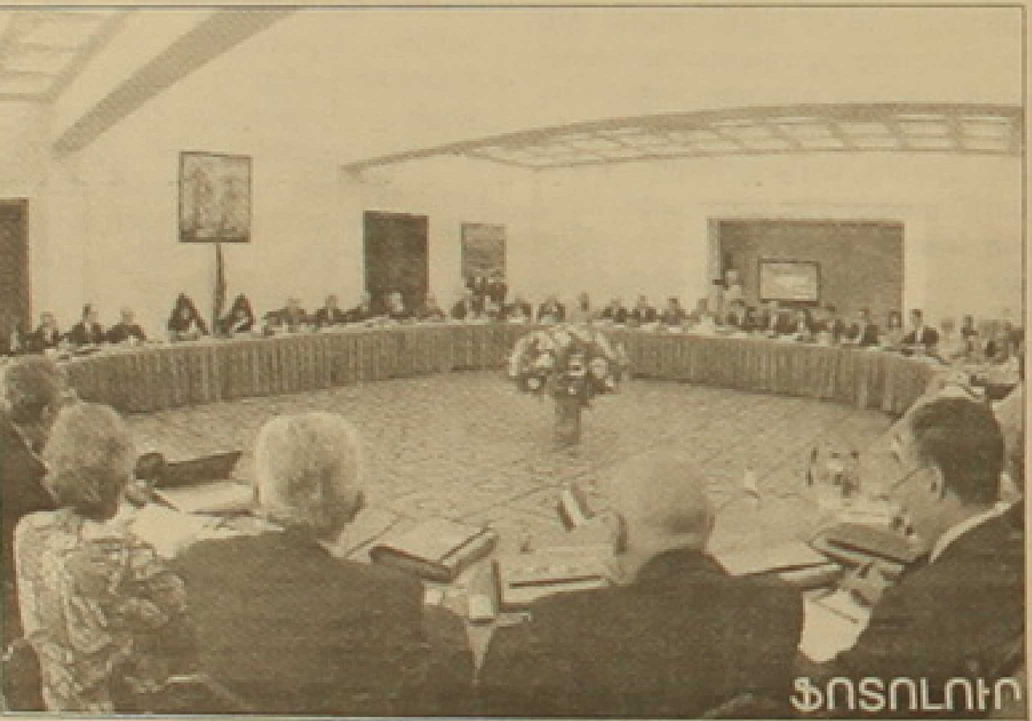

ՖՈՏՈԼՈՒՐ

րախտավորների, այդ թվում՝ Ալբեր Պողոսյանին, Ժան Պողոսյանին, Վահե Ճազմաճարյանին, Գեւորգ Թորոյանին, Մկրտիչ Մկրտչյանին, Ալբեր Պոյաջյանին: Դրանից հետո Նաիրա Մելքումյանը ներկայացրեց հաշվետվությունը, որի ժամանակ սակայն լրագրողների ներկայությունը նախատեսված չէր: Անհասկանալի մնաց, թե այդ դեպքում որն էր լրատվամիջոցներին նիստի լսաբացման հրավիրելու նպատակը: Ինչեւէ: Նաիրա Մելքումյանին լրագրողները հարցեր ուղղեցին ընդմիջմանը:

Հիմնադրամի գործադիր տնօրենը հայտնեց, որ անցած 15 տարիների ընթացքում «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամը 165 մլն դոլարի ծրագրեր է իրականացրել՝ ուղղված Հայաստանի եւ Արցախի զարգացմանը: 2006 թ.-ին հիմնադրամի եկամուտները կազմել են 22 մլն դոլար, նախորդ տարվա 10 մլն դոլարի դիմաց: Անցյալ տարի սկսվել են իրականացվել 54 խոշոր ծրագրեր: Նաիրա Մելքումյանը կարեւորեց այն հանգամանքը, որ ծրագրերն իորտեղ պետք է վերականգնվեն կամ նորոգվեն ամբողջ ենթակառուցվածքները՝ ճանապարհներ, էլեկտրականություն, ջուր, գազ եւ այլն: Դրանց այնուհետեւ կմիանան եւս 5 գյուղեր, իսկ ծրագրում ընդգրկված են ընդհանուր առմամբ 50 գյուղեր: Վարդան Օսկանյանը մինչ հոգաբարձուների խորհրդի հաստատումը, չցանկացավ հայտնել այդ գյուղերի անվանումները:

Նիստի ավարտին հոգաբարձուների խորհուրդը հիմնադրամի նոր գործադիր տնօրեն ընտրեց արտգործնախարարի խորհրդական Վահե Աղաբեկյանին

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Հայաստանում փախստականների խնդիրը 19 տարի անց էլ...

1-ին էջից

10 տարվա պաղեմության տվյալներով, այսօր Հայաստանում ապրում է 300 հազար փախստական: Ըստ տարածքային կառավարման նախարարության միգրացիոն գործակալության պետ **Գագիկ Եգանյանի**, շատ շուտով պարզ կլինի Հայաստանում այսօր մնացած փախստականների իրական թիվը: ՄԱԿ-ի փախստականների գերագույն հանձնակատարի երեւանյան գրասենյակը միգրացիոն գործակալության հետ փախստականների մարդահամար է անցկացնում, որի արդյունքները կհրապարակվեն հավանաբար 1 ամսվա ընթացքում:

Այսօր էլ, 10 տարի առաջ էլ Ադրբեջանից բռնագաղթածների թիվ 1 խնդիրը գլխի վերեւ ծածկ ունենալն է: Փախստականների հարցերով զբաղվող «Սիհագանց» հասարակական կազմակերպության տվյալներով, դեռեւս 4500 ընտանիք բնակարանի կարիք ունի: Երեկ կառավարությունում ՄԱԿ-ի փախստականների գերագույն հանձնակատարի հայաստանյան գրասենյակի նոր ղեկավար տիկին **Բուշրա Հալեպոտեանի** հետ հանդիպման ժամանակ եւս խնդիրը հիշատակվեց: 2001 թվականից հետո միջազգային դոնոր կազմակերպությունների եւ պետբյուջեի միջոցների հաշվին առ այսօր ընդամենը 5500 ընտանիքներ միայն մշտական կացարաններ են ստացել: Սակայն արդեն 3-րդ տարին բնակարանային հիմնահարցը մեղմացնելու համար մեր պետբյուջեն իր համեստ միջոցներից հատկացումներ է անում:

Գագիկ Եգանյանը նշում է նոր իրողություն մեր օրերի համար. այսօր Հայաստանն սկսել է ընդունել հայ եւ օտարազգի փախստականների հոսքեր Իրաքից, Աֆղանստանից, Իրանից, Լիբանանից, եւ տարեցտարի նրանց թիվն ավելանում է: Արդեն 1000-ից ավելի օտարերկրացիներ դիմել են ապաստանի խնդրանքով: Իրենց հերթին եվրոպական եւ ամերիկյան երկրների իշխանություններին տարեկան ապաստանի եւ փախստականի կարգավիճակ ստանալու հայցով դիմում են 5-6 հազար Հայաստանի քաղաքացիներ: Սակայն այսօր հայաստանցիների համար դրսում կարգավիճակ ստանալը խիստ բարդացել է, եւ նման փորձ անողները հիմնականում ձախողվում են: Նախ՝ Հայաստանի քաղաքական պայմաններն ու սոցիալական իրավիճակն են փոխվել, մյուս կողմից՝ եվրոպացիներն ու ամերիկացիները շատ ավելի լավատեղյակ են դարձել հայաստանյան եւ ընդհանրապես ԱՊՀ նախկին պետությունների ներկա իրավիճակին: Հայաստանի վերաբերյալ նրանք նույնիսկ այնքան լավ ինֆորմացիա ունեն, որ փախստականի կարգավիճակի համար դիմող հայ քաղաքացիների պատմություն-լեգենդները դասակարգել են 3 մասի (խառն ամուսնությունների պատրվակ՝ երբ հայն ամուսնացել է ադրբեջանցի կնոջ կամ տղամարդու հետ, սեռական փոքրամասնության պատկանելության պատճառով հալածանք եւ հալածանք որեւէ աղանդի հետեւելու համար):

Վերջին շրջանում փախստականների հիմնահարցը կերպափոխությունների է ենթարկվում, փորձելով «մասնակցել» նաեւ ղարաբաղյան հիմնահարցի լուծմանը: Մի քանի ամիս առաջ 8 հասարակական կազմակերպություններ (որոնք էլ կազմել են «Փախստականները եւ միջազգային իրավունքը» քաղաքացիական հասարակության ցանցը) հրապարակեցին այս առթիվ իրենց հայտարարությունը: Նրանք հիշեցնում են, որ հայերը կազմել են Ադրբեջանի բնակչության մոտ 8 տոկոսը (ԼՂՀ հայությանը չհաշված), ուստի արդարացի կլինի, եթե նրանց տրամադրվի Ադրբեջանի տարածքի 8 տոկոսը՝ «իբրեւ հայրենիքի փոխհատուցում»: Եվ պահանջում են (թեեւ ուշացումով), փախստականների հարցը դնել ղարաբաղյան հարցի կարգավորման բանակցությունների օրակարգում:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԷ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ 529221
Լրագրողների սենեակ /հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն /հեռ 582483
Շուրջօրեայ լրահաւաք ծառայութիւն /հեռ 529353
Համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
Գ տառով յօդուածները գովազդային են, որոնց բովանդակութեան համար խմբագրութիւնը պատասխանատուութիւն չի կրում:
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

ԱԶԳ **Ընթացիկ**

Պաոլո Տավիանի. «Կարծում էինք, թե նա փաստերից առասպել է սարքում»

- Լռակյաց ու նուրբ կին էր մեր տնտեսուհի տիկին Մելանուշը` Մելանյան: Երբեմն կարողանում էինք եղբոր հետ համոզել նրան պատմել իր անցյալից: Պատմում էր Մելանյան, ու մեզ թեեւ հուզում էին նրա ներկայացրած զարհուրելի իրադարձությունները, որ անցել էին հայության գլխով, սակայն կարծում էինք, որ նա չափազանցնում` փաստերից առասպել է սարքում:

Սա Հայաստանի հետ առաջին առնչությունն է եղել իտալացի այսօր արդեն հանրահայտ կինոռեժիսորներ Պաոլո եւ Վիտորիո Տավիանիների, որոնք միայն տարիներ անց առիթ ունեցան լիովին համոզվելու, որ տնտեսուհուց իրենց լսածն ամենեւին էլ չափազանցություն կամ առասպել չէ, այլ ամենաիսկական իրականություն է, ցեղասպանություն` մարդկային դաժանության աներեւակայելի դրսեւորումներով:

Իտալերենով, ծագումով հայ գրականության տեսաբան Անտոնիա Արսլանի հեղինակած եւ 2004 թվականին հրատարակված ու նույն տարում 8 անգամ վերահրատարակված «Արտույտների ագարակը» վեպի ընթերցողների շարքում են եղել նաեւ Տավիանի եղբայրները եւ անմիջապես ֆիլմ նկարելու որոշում կայացրել: Այս տարի փետրվարին Տավիանիների «Արտույտների ագարակը» ֆիլմի համաշխարհային պրեմիերան կայացավ Բեռլինի փառատոնում: Իրենք` ռեժիսորները ֆիլմը համարում են փոքրիկ նպաստ խաղաղության եւ ազգերի միջեւ հանդուրժողականության ամրապնդման գործին. «Նայենք մեր շուրջը ու կտեսնենք մեզանից ոչ շատ հեռու Կոսովոն, Ռուանդան... Կարծում եմ «Արտույտների ագարակը» խիստ արդիական ֆիլմ է», երեկ լրագրողների հետ հանդիպմանը կարծիք հայտնեց Պաոլո Տավիանին, որ նախորդ օրը ֆիլմի համար ստացել էր Հայաստանի բարձրագույն` հանրապետության նախագահի մրցանակը:

Ֆիլմի նկարահանման ընթացքն, ինչպես փաստեց Պաոլո Տավիանին, զերծ է եղել Թուրքիայի ճնշումներից, բայց եւ ոչ այդ երկրի ուշադրությունից «Թուրքիայի արտաքին գործերի նախարարը փորձել էր Իտալիայի մշակույթի նախարարից պարզել, թե ինչու է Իտալիան հակաթուրքական ֆիլմ նկարահանում եւ ի պատասխան ստացել վստահեցում, որ Իտալիայում արվեստն ազատ է: Իտալիայում Թուրքիայի դեսպանին էլ հետաքրքրել էր Տավիանիների մոտիվացիան` չէ՞ որ թուրք ժողովուրդը սիրում է ձեզ, ինչո՞ւ եք վատություն անում»: Իսկ ֆիլմը մասնավորից ընդհանուրը տանող պատմություն է, որը սկսվելով երեւակայությունից տանում է իրականություն եւ պատմում Հայոց ցեղասպանության մասին առանց սեւ ու սպիտակի բաժանման, առանց լավն ու վատը սահմանազծելու:

«Արտույտների ագարակը» ֆիլմը ռեժիսորների համար հայոց պատմության ուսումնասիրմամբ Թուրքիայում կատարվածի մասին ճշմարտությանը տեղեկանալու հնարավորություն է եղել, ըստ Պաոլո Տավիանիի. «Մեր տնտեսուհուն` տիկին Մելանյային մշտապես վերաբերում էինք սիրալիր, բայց եւ անտարբեր: Պատճառը մեր անտեղյակությունն էր: Հիմա շատ կուզենայի նրան ողջագուրել ու ներողություն խնդրելու հնարավորություն ունենալ»: Ֆիլմի ամենաանաչառ ու իրական գնահատականը Պաոլո Տավիանիի գնահատականով տվել է մի անծանոթ կին. «Այնքան հուզված էր, որ երբ փողոցում շատ կտրուկ մոտեցավ, վախեցրեց: Ու շատ հուզված ասաց. «Ես նայել եմ «Արտույտների ագարակը», ապա շատ թեթեւակի ձեռքը հպեց այսպես ու արագ հեռացավ»:

Թուրքիայի կտրական արձագանքը «Արտույտների ագարակը» ֆիլմի առնչությամբ արտահայտվել է նաեւ Բեռլինի փառատոնում. «Բեռլինի փառատոնում թուրք քննադատի մոտեցումը, քննադատությունը ամենադաժանն էր, որին երբեւէ արժանացել եմ որպես ստեղծագործող», տեղեկացրեց ռեժիսորն ու հույս հայտնեց, որ ժամանակ անց ֆիլմը այնուամենայնիվ Թուրքիայում էլ եւ հենց դպրոցներում կցուցադրվի:

Ժամանակն այդ, թերեւս, ոչ շատ մոտ ապագայում է, իսկ շատ մոտ ապագայում` հուլիսի 9-ին «Արտույտների ագարակը» ֆիլմի ցուցադրումով կբացվի «Ոսկե ծիրան» 4-րդ միջազգային կինոփառատոնը, որի լինելիությունը կարեւորեց Պաոլո Տավիանին որպես արվեստը ներկայացնելու եւ հասարակությանը հաղորդակից դարձնելու միջոց:

ՆԱՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

arte-ի եթերում Հայաստանն է

Հունիսի 16-ին ժամը 23.35-ին ֆրանս-գերմանական arte հեռուստաալիքի եթերում պրեմիերա էր. Այլինի Թալենբերգի (Eileen Thalenberg) «Երկար ճանապարհ դեպի տուն» ֆիլմի հիմքում կանադահայ սոպրանո Իզաբել Բայրաքդարյանի 2004-ին առաջին անգամ նախնյաց երկիր` Հայաստան կատարած ճամփորդությունն է: 1974-ին Լիբանանում ծնված, այնուհետեւ Կանադա տեղափոխված Բայրաքդարյանն այսօր երգում է աշխարհի հանրահայտ մեծ բեմերում` 2006-2007 թատերաշրջանում նրա խաղը կարելի է դիտել Նյու-Յորքի Մետրոպոլիտենի «Ֆիգարոյի ամուսնությունը» ներկայացման մեջ` դիրիժոր Ջեյմս Լեվինի ղեկավարությամբ, Քովընթ Գարդընում` սըր Քոլին Դեյվիսի կամ Զալցբուրգյան փառատոնին` «Դոն Ջիովաննի»-ում:

Ֆիլմում Իզաբելը մոր հետ հայտնագործում է Հայաստանը. շատ գեղեցիկ Երեւանը` իր հատկապես թամանյանական ճարտարապետությամբ, նաեւ Հայաստանի տարբեր անկյուններում վեր խոյացող մեր եկեղեցիները, նրանց երկնասլաց ու անպաճույճ ճարտարապետությունը, փորձում «իր ձայնով ներկայացնել» հնամենի տաճարների ակուստիկան: Ինչպես միշտ, Հայաստանի խորհրդանիշ Արարատն ուղեկցում է նկարահանող խմբին, այնուհետեւ պարտադիր կանգառներից մեկը` Ծիծեռնակաբերդ, ուր Բայրաքդարյանը խոնարհվում է իր նահատակ նախնիների հիշատակի անշեջ կրակի առջեւ: Հայաստանյան այցը չէր կարող առանց համերգների ծրագրվել, բնականաբար` Կոմիտաս, հայ հոգեւոր երաժշտություն, նաեւ օպերային երգացանկ` Հայաստանի ֆիլհարմոնիկի հետ:

Վավերագրական այս ֆիլմը մեծ լսարան էր ունեցել` գերմանահայերը` հատկապես հին սփյուռքահայերը հպարտ էին, որ հենց սփյուռքահայ երգչուհին էր «էքսկուրսավարը», գերմանացիները` զարմացած, որ աշխարհի լուսանցքում, բայց իրենց համար մշուշոտ, անծանոթ մի անկյունում այդքան մեծ գանձեր են կուտակված:

Հունիսի 20-ին, ժամը 01.00-ին նույն հեռուստաալիքը կներկայացնի Համո Բեկ-Նազարյանի 1926-ին ստեղծած «Նամուս» ֆիլմը:

Կարելի է ասել, որ ֆրանս-գերմանական arte հեռուստաալիքի հունիսի 20-ի եթերը ողողված է Հայաստանով: Եվրոպական ժամանակով ժամը 20.40-ին (կրկնությունը` հունիսի 24-ին, ժամը 18.05-ին) հեռուստադիտողին կներկայացվի Լոուրենս Ժուրդանի 2004-ին նկարահանած «Թուրքերն ընդդեմ հայերի. ցեղասպանություն 20-րդ դարում» փաստագրական պահոցի պաշարով ֆիլմը:

Նույն օրը ժամը 22.20-ին arte-ի եթերում «Բաց խաղաթղթերով» աշխարհաքաղաքական հանդեսն է, որի ուշադրության առանցքում այս անգամ Հայաստանն է: 2007-ին Ֆրանսիայում Հայաստանի տարվա շրջանակներում պատրաստված այս հաղորդումը ներկայացնում է հայկական սփյուռքի ակնհայտ ակտիվ դերակատարումը կովկասյան փոքրիկ երկրի կյանքում: Հաղորդման կրկնությունը կարելի է դիտել` հունիսի 21-ին, ժամը 08.15-ին եւ 09. 45-ին, հունիսի 22-ին, ժամը 08.15-ին եւ 09.40-ին, հունիսի 23-ին, ժամը 11-ին, հունիսի 25-ին, ժամը 08.15-ին, 09.40-ին եւ 16. 20-ին, հունիսի 26-ին, ժամը 08. 15-ին եւ 09. 45-ին:

Հունիսի 20-ին, ժամը 22.30-ին arte առաջին անգամ կցուցադրի 2002-ին Ֆրանսիայի, Իտալիայի, Շվեյցարիայի համագործակցության արդյունքում Հիներ Սալեմի հեղինակած խաղարկային «Vodka Lemon» ֆիլմը: Կրկնությունը` հունիսի 25-ին, ժամը 14.55-ին:

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ
Գերմանիա

ԼՈՆԴՈՆ

133 բրիտանացի խորհրդարանականի աջակցություն Հայոց ցեղասպանության բանաձեւին

133 բրիտանացի խորհրդարանականներ իրենց աջակցությունն են հայտնել Հայոց ցեղասպանության բանաձեւին: Անկախ ֆրանսահայ լրագրող Ժան Էսքիյանի տեղեկացմամբ, սա արդեն երրորդ եւ ամենամեծ թվով աջակցություն ստացած նախագիծն է: 2006 թվականին նման մի փաստաթուղթ ստացել էր 46 խորհրդարանականների աջակցությունը, 2003 թվականին` 63-ինը:

Ակնկալվում է, որ բանաձեւն առավել մեծ աջակցություն կստանա հունիսի 27-ին, Համայնքների պալատում կայանալիք «Դարֆուրն ու Հայաստանը» զեկույցից հետո: Միջոցառման ընթացքում Մեծ Բրիտանիայի վարչապետ Գորդոն Բրաունը, որը պատմաբան է մասնագիտությամբ, պետք է իր դիրքորոշումը ներկայացնի «Ցեղասպանության ժխտումն ու Մեծ Բրիտանիայի կառավարության էթնիկական արտաքին քաղաքականությունը» թեմայով: Ի դեպ, բրիտանական խորհրդարանը նիստ կգումարի նաեւ այսօր:

Վարչապետ Հարպերը դատապարտել է, որ այլ պետությունները խառնվում են Կանադայի ներքին գործերին

Կանադայի Ազգային էթնիկ մամուլի խորհրդի կլոր սեղանի ժամանակ (NEPMCC) Կանադայի վարչապետ Սթիվեն Հարպերը հաստատել է, որ Հայոց ցեղասպանության ճանաչումը երկրի պետական քաղաքականություն է, այլ ոչ թե «որոշ ընտրված մարդկանց դիրքորոշում», ինչպես ոմանք փորձում են ներկայացնել: Կանադայի Հայ դատի հանձնախմբի փոխանցմամբ, Սթիվեն Հարպերը ընդգծել է այլ պետությունների ներկայացուցիչների` Կանադայի ներքին գործերին խառնվելու անընդունելիությունը: «Որպես կառավարության ղեկավար, չեմ կարող թելադրել մամուլին` ինչ գրել թերթում, նաեւ այլ պետությունները չեն կարող մեզ թելադրել` ինչ գրել», հայտարարել է Կանադայի վարչապետը:

Հիշեցնենք, որ ապրիլի 24-ին Սթիվեն Հարպերը ելույթ էր ունեցել Հայոց ցեղասպանության տարելիցի կապակցությամբ, ինչի համար «խիստ քննադատության» էր ենթարկվել Թուրքիայի ԱԳՆ-ի կողմից, անգամ ընդգծված դժգոհության «տեղիք տվել»: Իսկ ապրիլի 24-ից մեկ շաբաթ առաջ Թուրքիան «զգուշացնում էր» Սթիվեն Հարպերին ելույթ չունենալ այնտիպի հայտարարություններով, որում 1915 թվականի իրադարձությունները ցեղասպանություն են կոչվում:

Ա. Հ.

Վահագն Տատրյանի եւ Թաներ Ակչամի նոր պարգեւատրումը

Ամերիկահայ իրավագետների ու փաստաբանների այս տարվա հավաքույթը եւ գիտաժողովը տեղի է ունեցել Սանտա Մոնիկայում: Իբրեւ ունկնդիր եւ պատվավոր հյուրեր ներկա են եղել նահանգային եւ դաշնակցային վերաքննիչ ատյանի ամերիկացի բարձրաստիճան դատավորներ` Հարլընթ Բրաունը, Լարրի Ֆիշերը, Կառլոս Մորենոն, Տիգրան Թավրիզյանը, Մարվին Պաքսթերը, Կալիֆոռնիայի նախկին գլխավոր դատախազ Ռոբերտ Փիլիպոսյանը, փաստաբան Մարք Կիրակոսը:

Համագումարի վերջին բաժինը վերաբերել է միայն հայկական թեմաների: Հատուկ հրավիրված են եղել Վահագն Տատրյանը եւ Մինեսոտայի համալսարանի պրոֆեսոր Թաներ Ակչամը: Նրա զեկուցումը վերնագրված էր «Հրանտ Դինքի սպանության քաղաքական խորապատկերը»` ինչ-որ տեղ իրենց նախկին բարեկամության հանգամանքով պայմանավորված: Տատրյանը ելույթ է ունեցել «Հայկական ցեղասպանությունը եւ միջազգային քրեական օրենսդրության հարցերը» թեմայով:

Սրահում հավաքվածները մեծ տպավորությամբ են ունկնդրել եւ հոտնկայս ծափահարություններով արտահայտել իրենց վերաբերմունքը: Ճաշկերույթի հանդիսության (որին մասնակցել է նաեւ Կալիֆոռնիայի քաղաքապետը) ավարտին Վ. Տատրյանը եւ Թ. Ակչամը պարգեւատրվել են հիշյալ միության կողմից` Ամերիկյան ազատագրական պայքարը խորհրդանշող ձեռակերտ զանգակատնով, որի պատվանդանին` «Հրանտ Դինք` ազատության մրցանակ» ոսկեզօծ արձանագրությունն է:

Նույն միությունը տպագրության է հանձնել պրոֆ. Տատրյանի Հայկական ցեղասպանության վերաբերյալ փաստագրական մի նոր ուսումնասիրություն, որ ամիսներ առաջ ուղարկվել էր Շվեյցարիա` ներկայացնելու Հայոց ցեղասպանության կրկնակի ուրացման համար մեղադրվող Թուրքիայի բանվորական կուսակցության նախագահ Դողու Փերինչեքի` Լոզանի դատավարությանը, որից հետո դատավոր Ունիգափը Փերինչեքին հանցապարտ է հռչակում: Տեղեկությունը հաղորդում է Փարիզի «Յառաջ» օրաթերթը:

Մ. Բ.

Դրոշմաթղթեր Հայաստանի տարվա առիթով

Տրոկադերոյի ծովային թանգարանում, ուր հաջողությամբ շարունակվում է Հովհաննես Այվազովսկու ցուցահանդեսը, ներկայացվել է հայ-ֆրանսիական բարեկամությունը խորհրդանշող դրոշմանիշները: 54 եւ 85 եվրո արժողությամբ դրոշմաթղթերից առաջինի վրա` «Արմենի-Ֆրանս» եզրանիշով, պատկերված է XV դարի հայկական մանրանկարչության դրվագ, երկրորդի վրա` («Ֆրանս-Արմենի») Ռենսի մայր տաճարից «Հրեշտակի ժպիտը» քանդակի պատկերը: Ողջույնի խոսքով ելույթ է ունեցել Ֆրանսիայում Հայաստանի դեսպան Է. Նալբանդյանը եւ շնորհավորել արարողությանը ներկա Շառլ Ազնավուրի ծննդյան տարեդարձը: Դեսպանը տեղեկացրել է, որ նույն օրը Երեւանում եւս ներկայացվել են դրոշմաթղթերը` հայերեն եզրանիշով (70 եւ 350 դրամ արժողությամբ): Ելույթ է ունեցել նաեւ ֆրանսիական համապատասխան կազմակերպության ներկայացուցիչը, ապա` Շառլ Ազնավուրը, տեղեկացնում է «Յառաջ» օրաթերթը:

Մ. Բ.

Վարդան Տողանյան. Միջին Ասիան հեռու չէ Հայաստանից

Արդեն հինգերորդ տարին Մոսկվայում լույս է տեսնում «Եվրազիա» ամսագիրը, որը պրոֆեսիոնալ կերպով լուսաբանում է Միջին Ասիայի պետությունների քաղաքական, տնտեսական, հոգեւոր, մշակութային կյանքը, նրանց հարաբերությունները արտաքին աշխարհի հետ, տալիս է իր գնահատականները: Հանդեսը, ինչպես նաեւ մի շարք այլ լրատվամիջոցներ, հրատարակում եւ Ռուսաստանում ու ԱՊՀ երկրներում տարածում է մեր հայրենակից, «Եվրասիական մեդիա» ընկերության տնօրեն, քաղաքագիտության դոկտոր Վարդան Տողանյանը, որն էլ մեր այսօրվա հյուրն է:

- Պրն Տողանյան, Միջին Ասիան հեռո՞ւ է Հայաստանից:

- Ես չէի ասի, պարզապես, ցավոք, գրեթե շրջանցում է մեր պատմական հայրենիքը: Ի տարբերություն Ադրբեջանի ու Վրաստանի:

- Տարածաշրջանը հիմա մոդայիկ ձեւով անվանում են Կենտրոնական Ասիա: Այն շա՞տ է տարբերվում մեր իմացած Միջին Ասիայից:

- Էականորեն: Բոլոր հանրապետությունների անկախության մեկնարկային պայմանները ընդհանուր առմամբ նույնն էին, սակայն դրանց զարգացման գործընթացները տարբեր ստացվեցին թե՛ տեմպով, թե՛ բնույթով: Սրընթաց առաջ նետվեց եւ կենսագործունեության բոլոր բնագավառներում հսկայական հաջողությունների է հասնում Ղազախստանը:

- Ինչի՞ շնորհիվ:

- Նախ այդ երկիրը շատ հարուստ է բնական պաշարներով: Եվ հետո, ամենաաշխարհիկն է բոլոր հինգ պետությունների մեջ: Կրոնական գործոնն այստեղ ուժեղ չէ, ինչին նպաստում է նաեւ այն հանգամանքը, որ բնակչության կեսը ղազախ ու մուսուլման չէ, ներկայացնում է ռուսալեզու մշակույթը: Ղազախական պետությունն իր միջոցներով ու մասնավոր հնարավորությունների օգտագործմամբ հազարավոր երիտասարդների ուսման է ուղարկում աշխարհի մոտ 150 հեղինակավոր ուսումնական հաստատություններ: Շատ ճկուն ու դինամիկ քաղաքականություն է վարում երկրի ղեկավար Նուրսուլթան Նազարբաեւը:

- Տարածաշրջանից դուրս բոլորն ընդունում են Ղազախստանի լիդերությունը, իսկ ներսո՞ւմ:

- Ներսում թերեւս միայն Ղրղզստանը, այն էլ՝ ճարահատյալ, օգնության կարիք ունի: Մնացածներից յուրաքանչյուրը միայն իրեն է ճանաչում: Իսկ լիդերի դերին անթաքույց հավակնում է նաեւ Ուզբեկստանը:

- Գերիշխող կրոնն այստեղ իսլամն է: Հնարավո՞ր է ֆունդամենտալիզմի հաղթանակ:

- Նման երեւույթներն արդեն նկատվել են Տաջիկստանում ու Ղրղզստանում, սակայն այդ իմաստով ամենավտանգավորն Ուզբեկստանն է: Մեծ պետություն է, եւ ժողովուրդն էլ ամենակրոնապաշտն է: Առայժմ Իսլամ Քարիմովին հաջողվում է վարակը կանգնեցնել ուժի միջոցով: Թե ինչ կլինի նրանից հետո, դժվար է կանխատեսել: Համենայն դեպս, չադրայով կանանց արդեն կարելի է տեսնել նույնիսկ Տաշքենդում: Առհասարակ չադրա չկա միայն Ղազախստանում:

- Տաջիկներից բացի մնացած չորս պետությունները թյուրքալեզու են: Սա պայմանավորո՞ւմ է Թուրքիայի գերակայությունը տարածաշրջանում:

- Ցեղակցության պարագան հեշտացնում է Թուրքիայի գործը: 90-ական թվականներին թուրքերը շատ ակտիվ էին: Հիշո՞ւմ եք Օզալի գաղափարը՝ ստեղծել թյուրքալեզու երկրների ընկերակցություն: Քարիմովը նույնիսկ գիրք էր գրել՝ «Թուրքեստանը մեր ընդհանուր տունն է»: Սակայն ժամանակները փոխում են շեշտադրումները: Ակնհայտ է, որ արդեն ավելի գերադասելի են Վաշինգտոնը, Մոսկվան, Փարիզը, Բեռլինը, Լոնդոնը, Պեկինը, քան Անկարան:

- Իսկ ինչպիսի՞ն են հարաբերությունները երկու հարեւան գերտերությունների՝ Ռուսաստանի եւ Չինաստանի հետ:

- Փորձում են հավասարակշռել: Չինաստանը նրանց անհանգստացնում է ժողովրդագրության առումով, երբ այդ երկրներում ձեւավորվում է չինական «սփյուռքը»՝ խուացյաուն: Մյուս կողմից, եթե, ասենք Ռուսաստանին հաջողվեց իրագործել անդրկասպյան էներգասար կառուցելու գաղափարը, ապա դա չի նշանակում, թե նրա միջինասիական գործընկերները լրիվ հրաժարվում են Բաքու-Ջեյհանից:

- Թուրքմենիան դուրս կգա՞ մեկուսացումից:

- Արդեն դուրս է գալիս: Ամենախորհրդանշականը Թուրքմենբաշի քաղաքում Թուրքմենբաշու արձանի հանումն էր:

- Ի՞նչ կասեք հայ-միջինասիական առնչությունների մասին:

- Այդ հարաբերությունները կարելի է նորմալ համարել: Ամենացավալին այն է, որ Հայաստանը դուրս է մնում միջազգային տրանսպորտային խաչմերուկներից: Երկու հանգամանք կարող է խիստ անցանկալի լինել հայերի համար: Եթե տարածաշրջանում հաղթանակի արմատական իսլամը: Եվ երկրորդ՝ եթե, շրջանցելով Ռուսաստանը, ստեղծվի Չինաստան-Կենտրոնական Ասիա-Ադրբեջան-Վրաստան-Թուրքիա-Եվրոպա տարանցիկ միջանցքը: Հատկապես այս վերջին պարագայում անհամեմատ կմեծանա Թուրքիայի եւ Ադրբեջանի դերը որպես տարածաշրջանում տնտեսական ու քաղաքական հզոր լծակներ վերահսկող պետությունների:

Ըստ իս, պետք է լրջորեն զբաղվել նաեւ Միջին Ասիայի հայությամբ, այնտեղ հիմնականում ղարաբաղցիներ են: Նրանք իրենց հնարավորությունների սահմաններում կարող են ակտիվ ու կարող դեր խաղալ երկու «սուբյեկտների» միջեւ:

ՌՈՒԲԻՆԱ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ,
Մոսկվա

Հայ լրագրողը մեղադրում է «Ազատություն/Ազատ Եվրոպա» ռադիոկայանին՝ աշխատանքից հեռացվելու համար

Չեխիայի Հանրապետությունում գործող ամերիկյան «Ազատություն/Ազատ Եվրոպա» ռադիոկայանը խտրականության է ենթարկում իր որոշ աշխատակիցների եւ այդ հարցով ամենայն հավանականությամբ կզբաղվի չեխական Սահմանադրական դատարանը:

Հայ լրագրող Աննա Կարապետյանը անցյալ տարեվերջին, 12 տարվա աշխատանքից հետո, ռադիոյից ստանալով պայմանագրի դադարեցման որոշում եւ այն անօրինական համարելով, ձգտում է չեխական դատարանի միջոցով հասնել դրա անվավեր ճանաչելուն: «Ազատություն/Ազատ Եվրոպան» հրաժարվում է այդ միջադեպը մեկնաբանելուց:

Ամեն ինչ սկսվեց 2003 թ.-ին, երբ նա (Աննա Կարապետյանը-խմբ.) դուր չեկավ հայկական խմբագրության նորաթուխ տնօրեն Հրայր Թամրազյանին: «Նրա նշանակումից մի որոշ ժամանակ անց մենք ստացանք մեր աշխատանքի ամենամյա հերթական գնահատականը: Իմ գնահատականը անցած տարիների համեմատ կտրուկ վատացավ», ասում է քառասնամյա լրագրողը: Վեճերը խմբագրության ղեկավարի հետ անցյալ տարի հասան իրենց գագաթնակետին: Ա.Կարապետյանը իր տարեկան գնահատականը պետք է ստանար ամենաուշը օգոստոսի 8-ին, սակայն ստացավ մեկ շաբաթ ուշացումով, ինչն «Ազատություն» ռադիոկայանում անսովոր երեւույթ էր: Եվ տհաճությունն իրեն սպասեցնել չտվեց: Դպրոցական գնահատման կրճատված սանդղակով՝ 1-ից մինչեւ 4 միավորներից նա ստացել էր երեք «4» եւ երկու «3»՝ զգուշացմամբ, որ «Ազատություն» ռադիոկայանը կմտածի հայկական խմբագրությունում նրա հետագա գործունեության մասին:

Լրագրողը դրան պատասխանել է ծավալուն մի նամակով, որտեղ կետ առ կետ հերքել է «իբր իր կողմից թույլ տված բացթողումները» եւ բերել է հակառակը ապացուցող փաստեր: Նրան պատասխանել է տարածքային տնօրեն Նենադ Փեյչը, ում իրավասության տակ է գտնվում հայկական խմբագրությունը, որը սակայն իր նամակում որեւէ փաստի չանդրադառնալով, միայն արդարացրել է հայկական խմբագրության տնօրենի քայլերը:

Թամրազյանը հրաժարվեց որեւէ կարծիք հայտնել իր նախկին աշխատակցուհու հետ վեճի վերաբերյալ, պատճառաբանելով, որ ռադիոյի ներքին խիստ կանոնները դա թույլ չեն տալիս:

2006 թ. նոյեմբերի սկզբին Աննա Կարապետյանը եւս մի նամակ է ստացել, որով հայտնվում էր նրա հեռացման մասին՝ դեկտեմբերի վերջի ամսաթվով: Երեք շաբաթ հետո նա ստանում է մեկ այլ նամակ ռադիոյի կադրերի բաժնի վարիչ Քեթի Ռեյնսից, որում վերջինս առաջարկում էր, որպեսզի հեռացված լրագրողը ստորագրի պարտավորություն, որ աշխատանքից ազատվելուն հակառակ նա ռադիոյի դեմ դատական գործ չի հարուցի ոչ ԱՄՆ-ում, ոչ էլ Չեխիայի Հանրապետությունում: Նման հայտարարության դեպքում «Ազատությունը» նույնիսկ խոստանում էր դրամական փոխհատուցում:

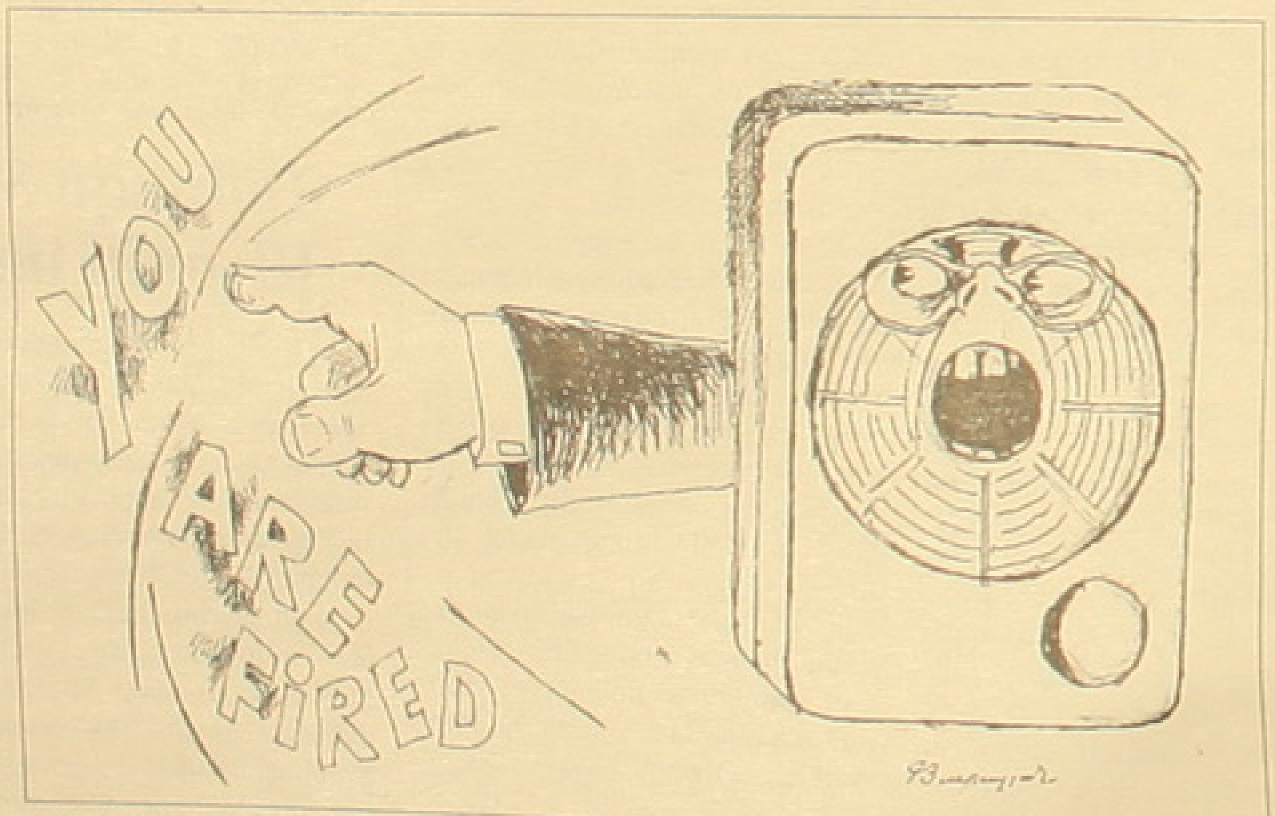

«Նման վերաբերմունքը համարում եմ անընդունելի, մանավանդ երբ չգիտեմ իմ հեռացման պատճառը», ասում է Ա. Կարապետյանը: Այս պատճառով նա դիմել է չեխական դատարանին՝ իր հեռացումը չեղյալ համարելու պահանջով:

«Ազատություն/ԱԵ» ռադիոկայանի այն աշխատակիցների համար, ովքեր Ամերիկայի կամ Չեխիայի քաղաքացիներ չեն, հեշտ չէ իրենց աշխատանքային իրավունքները պաշտպանելը: Չեխերը նման դեպքերում կարող են պաշտպանություն գտնել ՉՀ աշխատանքային օրենսգրքում, իսկ ամերիկացիների վեճերը լուծում է աշխատանքային հավասար պայմաններով զբաղվող Ֆեդերալ հանձնաժողովը, որը գտնվում է Վաշինգտոնում: Միայն երրորդ երկրների օտարերկրացիները ոչ մի պաշտպանություն չունեն: Նրանք պայմանագրեր են ստորագրում ամերիկյան օրենքների համաձայն, սակայն իրավունք չունեն պահանջելու, որ նման վեճերը վճռի աշխատանքային հավասար պայմաններով զբաղվող հանձնաժողովը: «Իմ հաճախորդներից մեկը դիմել է այդ հանձնաժողովին, երբ նրան առանց որեւէ պատճառաբանության հեռացրել են աշխատանքից, սակայն նրան պատասխանել են, որ այդ վեճը լուծելը նրանց պարտականությունների մեջ չի մտնում», ասաց փաստաբան Դավիդ Ուիլիրժը, որը նաեւ Աննա Կարապետյանի փաստաբանն է:

Ուիլիրժի առաջին հաճախորդի դեպքում, որը չցանկացավ իր անունը հայտնել, չեխական դատարաններն արդեն երկու անգամ որոշում են կայացրել:

«Շրջանային եւ քաղաքային դատարանները նախորդ դեպքում եկան այն եզրակացության, որ «Ազատություն/Ազատ Եվրոպա» ռադիոկայանն իրավունք ունի իր աշխատակիցների հետ աշխատանքային պայմանագրեր կնքել ամերիկյան օրենքների համաձայն: Կարծում եմ, որ տիկին Կարապետյանի դեպքում նույնպես նման որոշում կկայացվի», ասում է փաստաբան Ուիլիրժը: Սակայն, նրա կարծիքով, դատարանի նման վճիռը նշանակում է, որ Չեխիայում աշխատող օտարերկրացիները զրկված են չեխ քաղաքացիների աշխատանքային իրավունքներից: Փաստաբանը դիմել է Գերագույն դատարան եւ սպասում է նրա վճռին: Նրա այդ հաճախորդը պատրաստ է շարունակելու պայքարը ընդհուպ Սահմանադրական դատարան:

Նման վճռականությամբ լի է նաեւ Աննա Կարապետյանը. «Որպես լրագրող պետք է սովորեցնեմ ունկնդիրներին, որ չվախենան պայքարել իրենց իրավունքների համար. Ինչպե՞ս կարող եմ այդ բանն անել, եթե ինքս իմ անձնական իրավունքները չկարողանամ պաշտպանել»:

«Ազատություն/Ազատ Եվրոպա» ռադիոկայանի խոսնակ Դոն Ջենսենը Վաշինգտոնից հայտնել է, որ այս դեպքը չի մեկնաբանելու, ասելով՝ «Սկզբունքորեն չեմ մեկնաբանում աշխատակիցների հետ աշխատանքային-իրավական հարաբերությունները»:

Ամերիկյան կառավարության կողմից ֆինանսավորվող ռադիոկայանների աշխատանքը 1999 թվականից գտնվում է Հեռարձակման կառավարիչների խորհրդի հսկողության տակ, որի անդամն է նաեւ ԱՄՆ արտգործնախարար Կոնդոլիզա Ռայսը: Այդ խորհրդի խոսնակ Լարի Հարթը չցանկացավ «Լիդովե նովինիի» համար «Ազատություն/ԱԵ» աշխատակիցների խտրականության վերաբերյալ արտահայտվել:

ՅԱՐՈՍԼԱՎ ՊԼԵՍԼ
Պրահա

Հոդվածի հեղինակը Չեխիայի երկու ազդեցիկ թերթերից մեկի՝ «Լիդովե նովինիի» գլխավոր խմբագրի տեղակալն է: «ԼՆ»-ի նույն օրվա համարում տպագրել է նաեւ խմբագրական մեկնաբանություն, որը ներկայացնում ենք ստորեւ:

Պայմանական հավասարություն «Ազատություն / Ազատ Եվրոպա» ռադիոկայանի գործունեությունը հակասում է իր իսկ գաղափարներին

Ազատության, ժողովրդավարության եւ օրինականության գաղափարները տարածողի հավակնություն ունեցող «Ազատություն/ԱԵ» ռադիոկայանի Պրահայի խմբագրությունը իրականում իր աշխատակիցների հետ վարվում է այնպես, կարծես իր քարոզած սկզբունքները վերաբերում են «միայն» ողջ մոլորակին, սակայն ոչ այդ հարգարժան կազմակերպությանը:

Այնտեղ աշխատակիցները բաժանված են երեք «դասակարգերի»: Առաջին դասակարգը բաղկացած է ամերիկացիներից, որոնք օգտվում են աշխատանքային հավասար հնարավորություններով զբաղվող Ֆեդերալ հանձնաժողովի պաշտպանությունից: Չեխիայի քաղաքացիներին պաշտպանում է աշխատանքային օրենսգիրքը, իսկ երրորդ երկրների աշխատակիցները, ցավոք, զրոյական պաշտպանություն ունեն: Նրանց աշխատանքային պայմանագրերը կազմվում են ամերիկյան օրենքների համաձայն, սակայն չկա որեւէ մեկը, որ լսի նրանց բողոքները: Այս իրավիճակը ռադիոկայանի ղեկավարությունը կարծես կոպտորեն չարաշահում է: Ժողովրդավարություն քարոզողներն իրենց աշխատակիցների հետ վարվում են այնպես, ինչպես գաղութատիրական վեհապետությունը կվարվեր իրավազուրկ տեղաբնակների հետ:

Մյուս կողմից զարմանալի, եթե չասենք զայրացուցիչ է եւ այն իրավիճակը, որ չեխական դատարանները նման մոտեցումը համարում են ճիշտ: Որքան գիտենք, թերարժեք աշխատակիցների մասին չի խոսվում ոչ չեխական, ոչ էլ ամերիկյան օրենքներում:

Հետաքրքրական է հետեւել, թե այս դեպքում ինչպես կկարողանա գլուխ հանել դատական բարձրագույն ատյանը: Հենց միայն ամերիկյան հակահրթիռային կայանի կառուցման հնարավորության պատճառով պետք է նման վերաբերմունքը միանշանակորեն կանխենք: Թե՞ դաշնակիցներն ունեն «հավասարության» իրենց չափանիշը:

ՄԱՐՏԻՆ ԶՎԵՐԺԻՆԱ
Չեխական «Լիդովե նովինի» օրաթերթ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Ներզաղթամոլություն

Ներգաղթը սահմանափակելու ասպարեզում Մոսկվայի քաղաքապետ Յուրի Լուժկովի եւ առհասարակ քաղաքային իշխանությունների դրսեւորած աննախադեպ ակտիվությունը խնդիրը դարձրին հրատապ, որ բարձրացրին դաշնային մակարդակի: Իսկ ՌԴ ներգաղթի ծառայության ղեկավար Կոնստանտին Ռոմոդանովսկին դարձել է ամենաբաղձալի քաղաքագետներից մեկը լրատվամիջոցների համար: Այդ թեմայի շուրջն աշխուժացել են նաեւ սոցիոլոգիական հետազոտությունների զանազան ծառայությունները: Հարցը չի կարող չհուզել նաեւ մեզ՝ հայերիս:

Հարցումների արդյունքները ցույց են տալիս, որ ներգաղթի կարգավորման մինչ այդ ընդունված օրենքներն էապես չեն փոխել իրադրությունը եւ տրամադրությունները: Մոսկվացիներն ինչպես որ չէին սիրում, այնպես էլ շարունակում են չսիրել եկվորներին: Ցավոք, ինչպես որ նախկինում, ամենացավալին մնում են Անդրկովկասի ներկայացուցիչները (43 տոկոս): Նույնիսկ միջինասիացիներին, որոնք վերջին տարիներին, կարելի է ասել, հեղեղել են քաղաքը, չի հանդուրժում տեղացիների սոսկ 13 տոկոսը: Ընդսմին, մեր տարածաշրջանի ժողովուրդների միջեւ գրեթե տարբերություն չի դրվում. «Կովկասյան ազգության անձ» եւ վերջ: Արձանագրվում է այն փաստը, որ եթե նախկինում ամենաչսիրվածը հրեաներն էին, ապա այսօր կենցաղային մակարդակով նրանք իրենց տեղը վաղուց զիջել են կովկասցիներին: Նշվում է, որ կովկասատյացության հիմնական աղբյուրները շարունակում են մնալ «թեժ» շուկաները (թեեւ այնտեղ երեւի արդեն ավելի շատ միջինասիացիներ կան, քան ադրբեջանցիներ):

Ռոմոդանովսկու բերած տվյալներով, աշխատանքի որոնումներով ամեն տարի Ռուսաստան է մուտք գործում մոտ 20 միլիոն արտասահմանցի (ողջ Անդրկովկասում այդքան մարդ չի ապրում): Սակայն ներգաղթի ծառայությունը տակավին չունի եկվորների վերաբերյալ տեղեկությունների բանկ, այն նոր է ստեղծվում եւ կկրի անհատական բնույթ: Ամենամեծ անհանգստությունն առաջացնում են Ասիայի երկրներից ու հատկապես Չինաստանից եկածները, որոնց հաշվառելն ահավոր բարդ գործ է: Ռոմոդանովսկին բերում է էկզոտիկ մի օրինակ. մեկ անձնագրով, ընդ որում տարիներ շարունակ, Ռուսաստանում կարող են «յոլա գնալ» մի քանի չինացիներ, որովհետեւ եվրոպացուն դժվար է նրանց տարբերակել (բոլորն էլ «նույն» դեմքն ունեն):

Պետական այրը նշում է, որ ավելացել է օրինականորեն աշխատողների քանակը, սակայն այդ քանակի մեծ մասն, այնուամենայնիվ, հարկ չի մուծում, այն դեպքում, երբ միայն մեկ միլիոն ներգաղթածների աշխատանքը տարեկան պետական բյուջեն համալրում է 42,5 միլիարդ ռուբլով: Իսկ այստեղ խոսքը վերաբերում է ոչ մեկ միլիոնին:

Ռոմոդանովսկին ժխտում է այն մտայնությունը, թե իբր Ռուսաստանում կազմավորված հզոր ազգային համայնքներն ազդում են երկրի քաղաքական գործընթացների վրա: Սակայն ընդունում է, որ կա ներգործություն էկոնոմիկայի վրա: Էթնիկական կոռուպցիան, ասում է նա, փաստորեն, ռուսներին դուրս է մղել շուկաներից, քանի որ դրանց տերերին եկվորները նյութապես «շահագրգռում» են: Կամ շատ գործարարներ գերադասում են աշխատանքի վերցնել ոչ թե տեղացիներին, այլ օգտագործել իրավազուրկ ու էժան աշխատուժը, ինչը նույնպես դառնում է խոր դժգոհության պատճառ:

Եվ այսպես, Մոսկվան փորձում է կրկին դառնալ օտարածին աշխատուժի շուկայի կարգավորման գործի առաջատար: Ծրագրվում է ստեղծել ներգաղթային հավաքակետեր, թափուր աշխատատեղերի բաշխման կենտրոն, քաղաքային բյուջեից միջոցներ են հատկացվելու նրանց կենսապայմանների բարելավման համար եւ այլն:

Թե ինչ կտա այդ ամենը, ցույց կտա միայն ժամանակը:

ՌՈՒԲԵՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ, Մոսկվա

Բացահայտվել է մանկապիղծների միջազգային ինտերնետային ցանց

Երեխաների պաշտպանության բրիտանական գործակալությունը հայտարարել է, որ ոստիկանությունը բացահայտել է մանկապիղծների միջազգային ինտերնետային ցանց: Դրա կենտրոնը եղել է Մեծ Բրիտանիայում: Ցանցը ղեկավարել է 27-ամյա բրիտանացի Թիմոթի Կոքսը, որի նկատմամբ արդեն կայացված դատավճիռը ենթադրում է ցմահ բանտարկություն:

BBC-ն հաղորդում է, որ աշխարհի 35 երկրներում շահագործումից երեխաների համացանցային պաշտպանության բրիտանական ոստիկանական կենտրոնի ղեկավարությամբ գործեր են հարուցել 700 կասկածյալների նկատմամբ, որոնցից 200-ը բրիտանացիներ են:

Բրիտանական Բաքսհոլ ավանում՝ Թիմոթի Կոքսի «Երեխաները մեր կյանքի լույսն են» կայքէջում տարբեր երկրների մանկապիղծները փոխանակել են երեխաների նկատմամբ սեռական ոտնձգություններ պատկերող լուսանկարներ եւ տեսագրություններ: Կայքէջում հայտնաբերվել է այդ կարգի 75000 լուսանկար: Կոքսը իր հանցակիցներին ուղարկել է 11000 նմանատիպ լուսանկար:

Բրիտանական հիշյալ ոստիկանական կենտրոնի տվյալներով, լուսանկարներում կան տարբեր տարիքի երեխաներ՝ ծծկերներից մինչեւ դեռահասներ: Կոքսը ծնողների եւ քրոջ հետ ապրում էր ագարակում եւ աշխատում ընտանեկան փոքր գարեջրագործարանում, իսկ կայքէջը ղեկավարում էր իր սենյակից:

Պ. Ռ.

Կհիմնվի միջուկային վառելիքի միջազգային բանկ

ԱՄՆ Կոնգրեսի ստորին պալատը ընդունել է օրինագիծ, ըստ որի 50 մլն դոլար կհատկացվի միջուկային վառելիքի միջազգային բանկի ստեղծման նպատակով:

Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությունը հաղորդում է, որ բանկը կառուցվելու է միջուկազերծ որեւէ պետությունում եւ լինելու է ՄԱԳԱՏԷ-ի հսկողության տակ: 2008 թ. նախագծի իրականացմանը հատկացվելու է ընդհանուր առմամբ 150 մլն դոլար:

Կոնգրեսական Թոմ Լանտոսի խոսքերով, նախագծի նպատակն է «բացահայտել Իրանի հնարքները, որոնց շնորհիվ նա շարունակում է իր միջուկային զենքի մշակումները»:

Սեփական միջուկային վառելիք արտադրելու անհրաժեշտությունն Իրանը բացատրում է այդ վառելիքի միջազգային մատակարարումների անհուսալիությամբ: Որոշված է Թեհրանին մասնակից չդարձնել ստեղծվող բանկի աշխատանքին, քանի դեռ նա չի հրաժարվել ահաբեկչության ֆինանսավորումից:

Բանկից օգտվել եւ ԱԷԿ-ի վառելիք ստանալ կարող են այն երկրները, որոնք միջուկային ռեակտորների անվտանգության ապահովման հարցերում լիովին կատարում են ՄԱԳԱՏԷ-ի պահանջները եւ իրենց տարածքներում չունեն ուրանի հարստացման կամ բանեցված վառելիքի վերամշակման օբյեկտներ:

«Ալ Ղաիդայի» եւ «Թալիբանի» 300 ահաբեկիչներ թափանցել են Եվրոպա եւ Ամերիկա

«Ալ Ղաիդա» միջազգային ահաբեկչական ցանցը եւ աֆղանական «Թալիբան» շարժումը 300 մահապարտ ահաբեկիչների են ուղարկել Մեծ Բրիտանիա, Գերմանիա, Կանադա եւ ԱՄՆ: Այդ մասին հաղորդում է ABC հեռուստաընկերությունը, վկայակոչելով ահաբեկիչների վարժաճամբարում եղած պակիստանցի մի լրագրողի:

Վերջինիս խոսքերով, ինքը հունիսի 9-ին ներկա է եղել ահաբեկիչների պատրաստման ճամբարի շրջանավարտների հրաժեշտի հանդիսավոր արարողությանը: Լրագրողի պնդման համաձայն, այդ ապագա մահապարտների մեջ կան նույնիսկ 12 տարեկան տղաներ:

Պակիստանցի լրագրողը հանդիսավոր արարողությունը տեսագրել է: «Թալիբանի» առաջնորդներից մեկը շրջանավարտներից յուրաքանչյուրին անձամբ շնորհավորել է ուսումն ավարտելու առթիվ: Նա մահապարտներին կոչ է արել գնալ այնտեղ, որտեղից եկել են վերոհիշյալ երկրների զինվորները:

Ամերիկյան բանակի ներկայացուցիչները ցուցադրված տեսագրությանն արձագանքել են որոշակի թերահավատությամբ, այն անվանելով «ահաբեկիչների քարոզչական արշավի դրսեւորում»:

Պ. Ռ.

Դիարբեքիրի դատախազության հետաքննությունը Բարզանիի դեմ

Դիարբեքիրի դատախազությունը հետաքննություն է սկսել Հյուսիսային Իրաքում քրդական վարչակազմի նախագահ Մասուդ Բարզանիի դեմ: Հետաքննության արդյունքում կորոշվի նրա դեմ դատական գործ հարուցելու հարցը: Ինչպես հայտնի է, հունիսի 13-ին, մեղադրելով Բարզանիին PKK-ին աջակցելու մեջ, Քեմալական մտածողության միության Դիարբեքիրի մասնաճյուղը դիմել էր դատարան, պահանջելով սառեցնել նրա եւ ընտանիքի անդամների բաժնետոմսերը թուրքական ընկերություններում, ավանդները՝ համանուն բանկերում եւ առգրավել անշարժ գույքը Թուրքիայում:

Հ. Զ.

FINANCIAL TIMES

Աղետալի իրավիճակ Գազայում

«Ֆայնենշլ թայմս» թերթի հունիսի 16-17-ի համարում կարդում ենք հետեւյալ խմբագրականը:

Արյունալի իրադարձությունները Գազայում պետք է որակվեն ափսոսալի եւ ամոթալի: Ոչ ոք, այդ թվում նաեւ Իսրայելը, չպետք է բավարարվածություն զգա տեսնելով անկախ պաղեստինյան պետության տրոհումը երկու փոքրիկ անհաջող պետությունների՝ իսլամիստական Համաստանի եւ Արեւմտյան Ափի:

Ինչպես այս հույզերով գերհագեցած հակամարտության մյուս հարցերում, այս հարցում եւս մարդիկ կատարվածի պատասխանատու են համարելու նրան, ում քաղաքականապես նախընտրում են կամ որի հանդեպ ունեն որոշակի նախապաշարմունք: Դա արդյունք էր իսրայելական միլիտարիզմի՞, թե՞ պաղեստինյան պարամիլիտարիզմի, ամերիկյան անճարակությա՞ն, թե՞ եվրոպական անպատեհության: Ըստ երեւույթին բոլորը միասին: Բայց բարոյական եւ վերլուծական տեսակետներից սխալ էր սկսել ամենաթույլ կողմից՝ օկուպացման եւ համախակի շրջափակման ենթարկված պաղեստինցիներից: Առավել եւս սխալ էր Մ. Նահանգների դիվանագիտության կողմից, որը փոխանակ հավասարակշռված միջնորդի դերը կատարելու, ամեն անգամ թիկունք է կանգնում այն ամենին, ինչ Իսրայելն է ցանկանում:

Այդ դիվանագիտությունը բխում է այն սխալ ենթադրությունից, որ պաղեստինցիները Յասեր Արաֆաթի առաջնորդությամբ միակ պատասխանատուն են 1993-2000 թթ. Օսլոյի խաղաղության գործընթացի ձախողման համար:

Արաֆաթը պետական գործիչ չէր, եւ չէր կարողանում բաժանվել իր հրացանից: Բայց օկուպացիայի անխնա, շարունակական ընդլայնումն էր, որ իրականում «սպանեց» Օսլոյի գործընթացը: Արեւմտյան Ափում վերաբնակեցվածների թիվը 50 տոկոսով ավելացել էր հենց 1993-96 թվերին, երբ խաղաղության գործընթացը գտնվում էր իր գագաթնակետին:

Իսրայելցի քաղաքացիներին թիրախ դարձնելը նույնպես քաղաքականապես աղետալի էր: Պաղեստինցի ղեկավարները պատասխանատու են իրենց ազգային ընդհանուր ծրագրի ձախողման եւ միջցեղային, կիսաքաղաքացիական պատերազմի ծուղակն ընկնելու համար: Բուշի վարչակարգը այս մեկն էլ կարող է ավելացնել Մերձավոր Արեւելքի իր աղետալի «տարեգրության» էջերում: Անիրագործելի նախապայմաններ եւ ապա սանկցիաներ սահմանելով «Համասի» համար (2006-ի վերջինիս հաղթանակից հետո) եւ թիկունք կանգնելով «Ֆաթհի» մարտիկներին, Ամերիկան փաստորեն նախապատրաստեց նման հանգուցալուծումը՝ մի նոր աղետալի իրավիճակ ստեղծելով պաղեստինցիների համար:

Երեւի հետ գնալու ճանապարհ չկա: Բայց եթե լինի, ապա դա պետք է լինի «Համասին» եւ «Ֆաթհին» մի հոգատար կառավարության հսկողության տակ համախմբելը: Դա երեւի կպահանջի նոր ընտրություններ անցկացնել՝ արտասահմանյան դիտորդների մասնակցությամբ: Հեռանկարում պետք է ունենալ երկու կայուն պետություններ՝ Իսրայելն ու Պաղեստինը, որոնք կողք կողքի կգոյատեւեն համերաշխորեն, փոխարեն անհույս փոքրիկ պետությունների՝ որոնք կխորտակվեն Սոմալիի հարավում:

Իսրայելը պետք է իր վերջին հնարավորությունը օգտագործի իր իսկ ապագայի համար: Արաբական լիգայի առաջարկը՝ խաղաղություն արաբական գրավյալ տարածքների վերադարձի փոխարեն, պետք է հետապնդվի Մ. Նահանգների եւ նրա դաշնակիցների կողմից հավաս ներշնչող միջնորդի՝ նախկին նախագահ Բիլ Քլինթոնի եւ նախկին պետքարտուղար Ջեյմս Բեյքերի մասնակցությամբ:

Մինչեւ այս ձեւով չլուծվի հարցը, Միջին Արեւելքում խաղաղություն եւ կայունություն չի հաստատվելու:

Թարգմ. Հ. Ծ.

Աշխարհում փախստականների թիվը հասել է 15 միլիոնի

Վերջին 5 տարում առաջին անգամ աշխարհում ավելացել է փախստականների թիվը: Գլխավոր պատճառը Իրաքում շարունակվող պատերազմն է, պնդում է ՄԱԿ-ի փախստականների գործերի կոմիսարիատը: 2006 թ.-ին աշխարհում կար 10,6 մլն փախստական, որը 14 տոկոսով գերազանցում էր նախորդ տարվա ցուցանիշը: Սա փախստականների ամենամեծ թիվն է 2002 թ.-ից ի վեր:

Անցյալ տարեվերջին պատերազմի հետեւանքով Իրաքից արդեն հեռացել էր մոտ 1,5 մլն մարդ: Նրանց մեծ մասը անցել էր Սիրիա եւ Հորդանան: Բացի Իրաքից, մարդիկ փախչում են նաեւ Սուդանից, Սոմալիից եւ Կոնգոյից:

Պաշտոնական տվյալների համաձայն, Սուդանի ճգնաժամի հետեւանքով ի հայտ է եկել գրեթե 700 հազար փախստական: Այլ գնահատումների համաձայն, երկրում նրանց թիվն անցնում է 2 միլիոնից:

ՄԱԿ-ի հիշյալ կոմիսարիատի ներկայացուցիչ Թիմ Էրվինի խոսքերով, անցյալում Աֆղանստանի ճգնաժամի պատճառով այդ երկրից հեռացավ մոտ 8 մլն մարդ, բայց 2002 թ.-ից սկսած, նրանք զանգվածաբար վերադառնում են հայրենիք: Չնայած դրան, աշխարհում մնում են 2 մլն-ից ավելի աֆղան փախստականներ: Էրվինի կարծիքով, ՄԱԿ-ը պարտավոր է առանձնահատուկ ուշադրություն դարձնել Իրաքի եւ Դարֆուրի (Սուդան) իրավիճակներին:

Հաշվետվության մեջ ներառված չեն Լիբանանում, Սիրիայում, Հորդանանում, Գազայի հատվածում եւ Այսրհորդանանում գտնվող 4,3 մլն պաղեստինցիները: Այդ մարդկանց հաշվի է առնում Մերձավոր Արեւելքում պաղեստինցի գաղթականների գործերի հատուկ գործակալության վիճակագրությունը: Եթե վերջինիս տվյալները գումարենք վերոհիշյալ 10,6 միլիոնին, ապա աշխարհում փախստականների թիվը կհասնի գրեթե 15 միլիոնի:

Բացի փախստականներից, աշխարհում կան նաեւ բազմաթիվ մարդիկ, որոնք ստիպված լքել են իրենց տները, բայց դուրս չեն եկել իրենց երկրների սահմաններից: Ըստ միջազգային իրավունքի, նրանք կոչվում են «տեղահանված անձինք»: Նման մարդկանց թիվն աշխարհում հասնում է մոտ 24,5 մլն-ի:

Պ. Ռ.

ԱԶԳ

Մշակույթ

Լուսանկարիչ **Թակուջի Շիմուրան**՝ ծագումով Օսակայից, այժմ ապրում եւ ստեղծագործում է Փարիզում: Հայաստանի ազգային պատկերասրահում անցյալ տարի կազմակերպված «Ճապոնական ժամանակակից արվեստ» ցուցադրության մեջ ներգրավված էր նաեւ Շիմուրայի աշխատանքներից: Վերջերս գեղանկարիչ Արա Հայթայանը Ֆրանսիայում Հայաստանի տարվա միջոցառումների վերաբերյալ իր դիտարկումներում անդրադարձավ Շիմուրայի լուսանկարների մի շարքին՝ արված Ֆիոլետովո գյուղի մալական բնակչության կենցաղին ու ապրելակերպին: Այս աշխատանքները «Հայաստանի տարվա» ծրագրերում ընդգրկելու փորձերը Փարիզում, ցավոք, չհաջողվեցին: Հայ արվեստագետը երեւույթը կարեւորում է իբրեւ մեր երկրում ազգային փոքրամասնությունների նկատմամբ որոշակի վերաբերմունքի արտահայտություն՝ օտարի հայացքով: Այս ցուցադրությունը կկայանա հոկտեմբերին՝ Մարսելում, իսկ ճապոնական թերթերում լուսանկարներից մի քանիսն արդեն հրատարակվել են: Արա Հայթայանը տպավորված նրա փարիզյան աշխատանքներից, նախաձեռնել է կազմակերպել նրա անհատական ցուցահանդեսը՝ Երեւանում, որը եւ բացվեց ուրբաթ օրը ՆՓԱԿ-ում: Հայաստանում հյուրընկալվելու ընթացքում հեղինակի հետ հանդիպումները հետագա համագործակցություն են ակնկալում: Թակուջի Շիմուրայի՝ Երեւանում ներկայացված «Չգիտակցված դիզայն» նախագծի խորագիրը ենթադրել է տալիս իր արվեստի կոնցեպտուալ բնույթը եւ գեղագիտությունը: Որպես իրավիճակ փարիզյան արվարձանային մի լքված հատվածի ընտրությունը, առարկաներն ու իրերը՝ պատ, դարպաս, բռնակ, խողովակ, խաչեր եւ այլն, բոլորովին Փարիզի ներկայություն չեն հիշեցնում: Ցուցադրության կատալոգում Արա Հայթայանը այսպիսի բնորոշում է տալիս. «Թակուջին փորձում է փաստը ուղղորդել դրամայի իր տարբերակին՝ Մակերեսներ: Ժամանակ: Հետք: Գիծ: Սահման: Շարի սլաքը կարծես թե ուղղված է դեպի մաքուր խորհրդանիշը՝ ենթադրելով վերջինիս հնարավոր վարկածները: Արվեստային այս փորձառությունը որոշակի դիրքերից հենում է նախնական նյութի եւ ստեղծագործության միջեւ բացած արդի զրույցը»: Այդ զրույցը սկսում է լուսանկարչական տարածքի համար քիչ անսովոր գունային նրբերանգների զգայուն արտահայտություններից՝ որոնցում կյանքի լքված դրոշմն գեղարվեստականություն է ստացել: «Երիտասարդ ճապոնացի լուսանկարիչը տարածքը դարձրել է գրեթե վրձին, գոնե այդ արվեստային խաբկանքն է ստեղծված, մակերեսի բոլոր էլեմենտները՝ հարթություն, գունագծային մոտեցումներ: Գույնի որման հարաբերություններ են ստեղծված եւ ինչպիսի անհանգստություններ կան, որով եւ ավելի արվեստայինին է մոտենում», արվեստաբան Պողոս Հայթայանի կարծիքն է:

Երկու մշակույթների այս շփումը՝ ճանաչողական մեկ հանդիպման շրջանակներից դուրս գալու խնդիրների է հետամուտ, որի մասին Թակուջի Շիմուրայի եւ Արա Հայթայանի հետ մեր կից զրույցում:

- **Ընդհանրություններ տեսնո՞ւմ եք արդյոք աշխարհագրորեն երեք տարբեր մշակույթների միջեւ՝ Ծայրագույն Արեւելքի (Ճապոնիա), Արեւմուտքի (Ֆրանսիա) եւ Միջինի (Հայաստան), որոնց որոշ տարրերի առնչվում են ձեր աշխատանքները:**

- Որտեղ եմ ցուցադրվում եւ ինչ եմ նկարում, էական չէ, որովհետեւ իմ կարծիքով արվեստում նման բաներ գոյություն չունեն, պայմանականություններ են դրանք:

- **Այդ պարագայում հայաստանյան այս ցուցադրությունից ի՞նչ տարբեր ակնկալիքներ ունեք:**

- Ցուցադրվել եմ Ճապոնիայում, Ֆրանսիայում, գիտեմ իմ ժողովրդի հոգեբանությունը եւ ֆրանսիացիներինը, արդեն կանխատեսում էի արձագանքները: Այդ առումով անհայտ է ձեր ժողովրդի ընկալումը, որը անակնկալ կլինի, ինձ համար՝ կարեւոր, որպես նոր հայացք ստեղծագործություններիս:

- **Ունե՞ք արդյոք գեղանկարչական մոտեցումներ՝ լուսանկարչության արվեստին:**

- Նման դեպքերը շատ են, երբ փորձ է արվում երկու արվեստներ մի ընդհանուր եզրի բերել: Կարծում եմ՝ սահման պիտի լինի դրանց միջեւ. լուսանկարիչը կարող է նկարել միայն իրական առարկան եւ սա լուսանկարչության մեկնակետն է:

- **Ի՞նչ է փնտրում լուսանկարչի Ձեր հայացքը, ինչպիսի գեղագիտական, սոցիալական եւ կամ այլ բնույթի խնդիր եք փորձում լուծել այս շարքում:**

- Առհասարակ գեղեցիկ որեւէ իր, առարկա նույն գաղափարը կամ զգացումն է արթնացնում՝ գեղեցիկի: Ես որպես նյութ վերցնում եմ ինչ-որ բան, որ լցված է կյանքից եւ կարեւորություն եմ հաղորդում, վերակառուցում եմ մի բան, որ այս շրջանակներից դուրս է եկել: Եվ սա կարող է լինել որոշ քննադատություն ընդունված այն գեղագիտությանը, որ մենք արդեն կրում ենք:

Պայմանականություններից դուրս արվեստ

Մեկ խերի պատմություն կամ «Չգիտակցված դիզայն»

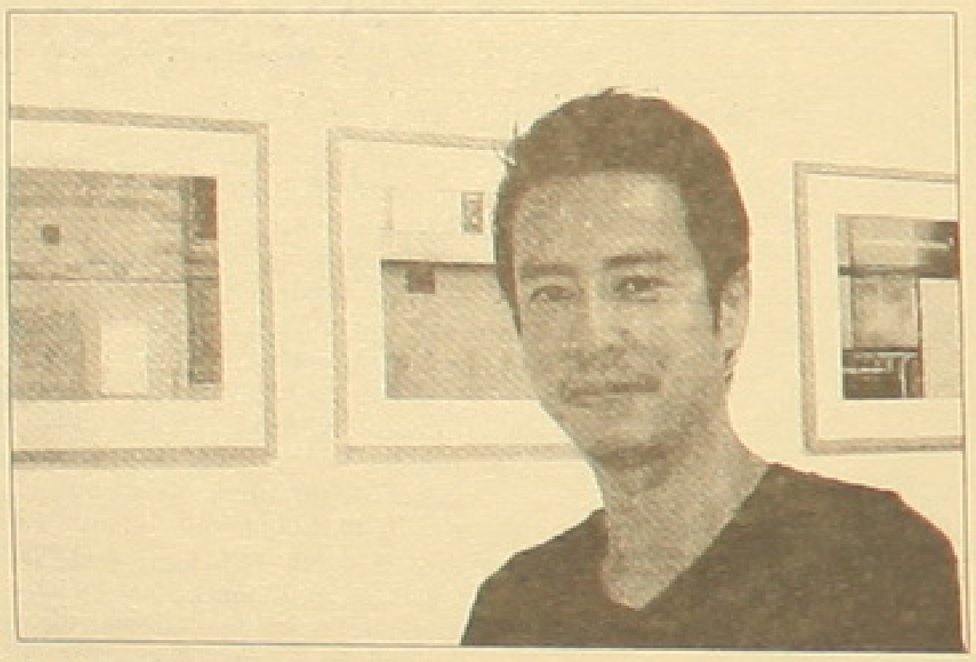

- **Ինչո՞վ էր պայմանավորված ձեր անդրադարձը Ֆիոլետովո գյուղի բնակչությանը:**

- Ինչպես Ճապոնիայում, նաեւ Ֆրանսիայում եւ շատ երկրներում ապրում են ազգային փոքրամասնություններ: Եվ դրանք նույնկերպ չեն կարողացել իրենց նկարագիրը, ազգային ավանդույթները, ճարտարապետությունը, մթնոլորտը պահպանել, ինչպես այս մալականների ներկայությունն է Հայաստանում: Թեման ինձ հետաքրքրեց, եւ դրանով որոշակի կարծիք հայերի մասին կազմեցի: Սովորաբար այդ փոքրամասնությունները խտրականության են ենթարկվում, եւ հետո իրենք էլ դառնում են խտրական մյուսների հանդեպ: Հայ ժողովուրդը եղեռնի փորձառությունը ունի, եւ ընդունում է այլ ժողովուրդների ներկայությունը իր երկրում այնպես, որ նրանք նկարագրով, ավանդույթներով պահպանվեն, զարգանան, ստեղծագործեն, եւ սա վկայում է հայերի հանդուրժողականության մասին:

- **Ավանդապաշտ երկրում եք ծնվել, ի՞նչ եք այս առումով մտածում հայերի մասին, եւ առհասարակ ի՞նչ գիտեն Ճապոնիայում մեր եւ մեր մշակույթի մասին:**

- Քաղաքականորեն եւ աշխարհագրորեն 2 երկրները միմյանցից հեռու են, նման մշակութային իրադարձությունները մերձեցման հնարավորություններ են տալիս:

Սիրեցի ձեր երկիրը: Ձեր ազգային նկարագրի, հոգեբանության բոլոր կողմերը պահպանում եք, տնտեսական զարգացումը բացարձակ այլ բան է:

- **Արա, ո՞րն է նշանակությունը այս ցուցահանդեսի եւ ի՞նչ է ակնկալվում մշակութային այս երկխոսության շարունակությունից:**

- Նախեւառաջ օտար արվեստագետների ներկայությունը մեր մշակութային միջավայրում օրինաչափ դարձնելու խնդրին ենք հետամուտ: Հետաքրքրական է տեսնել, թե ինչպես է օտարը մեր ծանոթ միջավայրը որպես արտահայտչամիջոց գործածում իր արվեստում: Հայաստանյան գեղարվեստական իրականությունը միաչափ դրսեւորում ունի: Եթե փորձ է արվում պոլիմետրիկության, այսինքն որ միջավայր մուտք է գործում օտարը, ոչ տեղի ճակատագիր ունեցողը, միջավայրին տալիս է այլ բնորոշում, տարբեր մեկնաբանություն: Նախորդ անգամ Թակուջին ցուցադրվեց ճապոնական արվեստի կոնտեքստում: Ուզեցի խնդիրը փոխել. ինքը հիմա Փարիզում է ապրում, ճապոնականությունը փաստորեն անցնում է մի այլ շփման վրայով եւ տեղափոխվում այստեղ. ցուցահանդեսը միջոց ենք դարձնելու իրեն՝ արվեստագետի անձին մոտենալու: Հայ արվեստը դրսում ներկայացնելու ճանապարհներ ենք որոնում: Սա մի փորձ է լինելու արվեստագետին ներկայացնել արվեստագետի միջոցով. արվեստի համաշխարհային պատմության մեջ շատ դեպքեր կան այդպիսի: Թակուջին 1,5 ամիս Հայաստանում է լինելու, կտեսնի, կհաղորդակցվի, ընտրության հնարավորություն կունենա:

ՄԵԼԻՆԵ ԲԱՂԱՅԱՆ

Կորեացի հեղինակի նվերը հայ մանուկներին

Երեկ այսպիսի բառերով մանկապարտեզի մի խումբ սաներ ողջունեցին «Կտրիճ Քաջիկի» մուտքը հայերեն գրքերի աշխարհ:

Փոքրիկ իշխանին հիշեցնող, հետաքրքրական սյուժեով հեքիաթի հեղինակը հարավկորեացի **Քեյջին Լին** է՝ Սեուլի համալսարանի պրոֆեսոր, մանկագիր, նկարիչ, որին կարելի է համարել հայ-կորեական բարեկամության լավ օրինակ: Դեռ 1991 թվականին նա Լեռնային Ղարաբաղում ազատամարտիկներին ծանոթացնում էր արեւելյան մարզաձեւերին: Ք. Լին Սեուլի համալսարանի ֆիզիկայի դեպարտամենտի ղեկավարն է եւ 10 տարվա ընթացքում բազմաթիվ ուսանողների, ասպիրանտների եւ դասախոսների փոխանակմամբ կյանքի է կոչել հայ-կորեական միջբուհական ծրագիրը: Երեկ նա ներկայանում էր որպես մանկագիր եւ երեխաներին հրամցրեց մեծահոգի եւ նպատակին հասնելու ձգտումով օժտված իր հերոսի՝ կտրիճ Քաջիկի պատմությունը: Ի դեպ, գրքի նկարների ցուցահանդեսն էլ իր հերթին էր գրավում գունեղ ու պարզ պատկերներով: Ուշագրավ էր բեմական համարը, որը ներկայացնում էր գրքի մեծադիր մակետը, որի շուրջ խմբվել էին մանուկները: Գրադարանի ընթերցող երեխաների մի խումբ էլ բեմական մի դրվագ ներկայացրեց օրվա հերոս գրքից:

Գիրքը հրատարակել է «Անտարես» հոլդինգը, որի նախագահ **Արմեն Մարտիրոսյանը** շնորհավորեց նախկին ու ներկա մանուկներին նման գիրք կարդալու հնարավորության համար: Ողջույնի եւ գնահատանքի խոսքեր ասաց նաեւ Հայաստանում Կորեայի պատվո հյուպատոս, Ազգային ժողովի պատգամավոր **Արմեն Աբրահամյանը**, որը Կորեայի մասին գրականություն եւ Կորեայի կյանքից մի գունեղ նկար նվիրեց Խնկո Ապոր անվան գրադարանին:

ՍՈՒՍԱՆՆԱ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

Երգիծանկարիչ Վրեժ Քասունու ժողովածուն

Հալեպում լույս է տեսել ծնունդով սիրիահայ, այժմ հայաստանաբնակ նկարիչ եւ մուլտիպլիկատոր Վրեժ Քասունու երգիծանկարները պատկերող 31 բացիկների ժողովածուն «Առանց մեկնաբանության» վերնագրով: Այն լույս է տեսել Հալեպի Հայ Ավետարանական Էմմանուել եկեղեցու հիմնադրման 150-ամյակի եւ հայոց ցեղասպանության 90-ամյակի առիթով վերոհիշյալ եկեղեցու հովանավորությամբ: Այստեղ ներկայացվել է Քասունու կենսագրությունը (հայերեն եւ անգլերեն), նախաբանը գրել է Էմմանուել եկեղեցու հովիվ վերապատվելի Սերոբ Ճ. Մկրտիչյանը: Ժողովածուում հայերեն, անգլերեն եւ արաբերեն լեզուներով տեղ են գտել նաեւ արաբական աշխարհի համբավավոր գրող, արվեստաբան Ուալիդ Իխլասիի եւ մուլտիպլիկատոր Ռոբերտ Սահակյանցի խոսքը Վրեժ Քասունի արվեստագետի մասին: Ներկայացված երգիծանկարները շոշափում են մարդկային հարաբերությունների եւ հասարակական տարբեր թեմաներ, հատկապես սրամիտ են հակապատերազմական եւ բնապահպանության նյութեր ներկայացնող աշխատանքները:

Ա. Բ.

Ավանդական փառատոն ԵՃՀ-ում

Ճիշտ 29 տարի առաջ Երեւանի Պոլիտեխնիկական ինստիտուտում (այժմ ԵՃՀ) Հայրիկ եւ Մարո Մուրադյանների նախաձեռնությամբ հիմնադրվեց «Հայ ավանդական երգի ու պարի փառատոնը»: Այն դառնալով ավանդույթ, տարեց տարի ի հայտ էր բերում մոռացության թմբիրից փրկված ու պատմական Հայաստանում եղած ազգային մշակույթի չլուսաբանված նմուշները: Փառատոնի մասնակիցներին ողջունեց ու բարի երթ ցանկացավ կազմակերպչական խմբի պատասխանատու, Երեւանի կոնսերվատորիայի բանահյուսության ամբիոնի վարիչ, պրոֆեսոր **Ալինա Փահլեւանյանը**: Նա ներկայացրեց բոլոր այն երախտավորներին, որոնք ԵՃՀ-ի արհկոմի ղեկավար Արկադի Դուրինյանի ջանքերով փառատոնը դարձրին ամենամյա: 90-ականներին հասկանալի պատճառներով փառատոնը կարճ դադար ապրեց: Ժողովրդական երգը, պարը, նվագարանները պահել-պահպանելու, սերունդներին փոխանցելու բարդ գործը կրկին իրենց աշխատանքի շնորհիվ վերականգնվեց: Առաջներում փառատոնին մասնակցում էին սփյուռքահայ գաղթօջախների ներկայացուցիչներ: «**Ազգի**» հետ զրույցում տիկին Փահլեւանյանը ասաց. «Ուզում ենք, որ կենարար աղբյուրը չցամաքի եւ ժողովրդական երգարվեստը շարունակի ու իր մաքուր, զուլալ տեսքով միայն կարող ենք այսօրվա օտարամուտ եւ ոչ գեղարվեստական աղբի առաջն առնել: Մեր նպատակն է մեր հին ու բարի ժողովրդական երգերը մատուցել նոր սերնդի ներկայացուցիչների միջոցով՝ նորովի»:

Մեկօրյա փառատոնի ընթացքում ելույթներ ունեցան 2 տասնյակ երգի ու պարի համույթներ, անհատ կատարողներ: Ժողովրդական երգերի հրաշալի կատարումներով ներկաներին հիացրեցին Արագածոտնի մարզի Աշտարակ քաղաքից ժամանած 80-ամյա Լենա Գեւորգյանը եւ 77-ամյա Բավական Մնացականյանը: Մի քանի ժամ ԵՃՀ-ի կամարների տակ հնչում էին մեր ազգային զուլալ երգն ու պարը, ազգային նվագարանները ու կարծես այդ ամենին լուռ «ունկնդրում էին» ազգային նման փառատոն հիմնող Հայրիկ ու Մարո Մուրադյանների շունչն ու ոգին:

Փառատոնը աշնանը կանցկացնի եւս մեկ ստուգատես, որով էլ կնախապատրաստվի հաջորդ տարի մեծ շուքով տոնելու փառատոնի 30-ամյակը:

ՄԱՐԻՆԵ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

Հիմնվեց Հայաստանի ֆուտբոլի վետերանների միությունը

Հայկական ֆուտբոլի վետերաններին միավորելու, նրանց գործունեությունն ուղղորդելու անհրաժեշտությունը վաղուց էր զգացվում: Եվ ահա այդ գործի նախական քայլը դարձավ հայկական ֆուտբոլի անվանի վետերաններից մեկը՝ «Արարատ-73»-ի կիսապաշտպան Սերգեյ Պողոսյանը: Այդ գաղափարը նա տարիներ առաջ էր հղացել: Նա գործի անցավ եւ շուտով իրականացրեց իր երազանքը: Մարտին պաշտոնապես կազմավորվեց Հայաստանի ֆուտբոլի վետերանների միությունը: Իսկ հունիսի 16-ին Կիեւյան 26 շենքի նկուղային հարկում կայացավ վետերանների միության նորակառույց նստավայրի բացման հանդիսավոր արարողությունը, որին ներկա էին մեր անվանի վետերանները միության նախագահ Սերգեյ Պողոսյանի գլխավորությամբ, մարզաշխարհի եւ արվեստի բնագավառի, լրատվամիջոցների ներկայացուցիչներ:

Բացման խոսքով ներկաներին ողջունեց վետերանների միության նախագահ Սերգեյ Պողոսյանը:

- Ուրախ եմ ողջունելու բոլորին ֆուտբոլի վետերանների միության նստավայրի բացման արարողությանը ներկա գտնվելու համար: Սա ոչ միայն վետերաններիս, այլեւ բոլորիս օջախն է: Թեեւ իրավաբանորեն միությունը հիմնադրվել է դեռեւս մարտին, սակայն այս օրը փաստացի համարում եմ կազմակերպության ծննդյան օրը: Ուրախ եմ, որ այս տոնական միջոցառումից օրեր առաջ մեր ազգային հավաքականը փառահեղ երկու հաղթանակ տոնեց եւ յուրօրինակ տոն պարգեւեց մեր ժողովրդին:

Վերջին տարիներին նախկին ԽՍՀՄ հանրապետություններում ստեղծվել էին վետերանների միություններ, անցկացվում էին մրցումներ, եւ այս առումով մենք հետ էինք մնացել: Եվ ահա այսօր այդ բացը լրացվեց: Վետերանների միության ստեղծումն անհրաժեշտություն էր եւ իմ նվիրական երազանքը: Մեր գործունեության հիմնական նպատակն է միավորել հայկական ֆուտբոլի վետերաններին, մեր փորձն ու հմտությունները հաղորդել ֆուտբոլային նոր սերնդին, նպաստել հայկական ֆուտբոլի հետագա զարգացմանը: Էֆեկտիվ աշխատանքի համար համագործակցելու ենք Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի հետ: Ռուբեն Հայրապետյանը ողջունել է մեր նախաձեռնությունը եւ խոստացել ամեն կերպ աջակցել միության աշխատանքներին, ինչը ոգեւորում է մեզ:

Կարեւորագույն հարցերից մեկը կլինի մեր վետերաններին ամեն կերպ աջակցելը, սոցիալապես անապահովներին անհրաժեշտ օգնության ցուցաբերումը: Հույսով եմ, որ այս հարցում մեզ կօգնեն տարբեր հովանավորներ, կազմակերպություններ, որոնց հետ պատրաստ ենք համագործակցել: Մտադիր ենք նաեւ կապ հաստատել արտերկրի վետերանների միությունների հետ, տարբեր մրցաշարեր կազմակերպել պատանի ֆուտբոլիստների համար, որոնց մրցանակներ կհանձնեն մեր անվանի վետերանները, ինչը կոգեւորի նրանց: Մեր ծրագրերի մեջ է մտնում նաեւ Հայաստանի տարբեր մարզերում ֆուտբոլային հանդիպումների անցկացումը: Նաեւ նախատեսել ենք անցկացնել վետերանների Հայաստանի առաջնություն:

Ներկաներին իրենց ողջույնի խոսքն ու բարեմաղթանքները հղեցին նաեւ Հարություն Քեհեյանը, Ալեքսանդր Գրիգորյանը, Միհայել Իսրայելյանը: Իսկ մենք խնդրեցինք իրենց կարծիքն արտահայտել հանդիսությանը մասնակից վետերաններից երկուսին:

Հովհաննես Աբրահամյան- Բավական ժամանակ վետերանների ֆուտբոլը մեր հանրապետությունում կարծես մահացել էր: «Արարատ-73»-ի բազայի վրա որոշեցինք կազմավորել վետերանների թիմ, որն այսուհետ շաբաթական երկու անգամ «Հրազդան» մարզադաշտում կանոնավոր մարզումներ կանցկացնի: Ավագ մարզչի պարտականությունները ես եմ կատարում, ինձ օգնում է Ժակ Սուփրիկյանը:

Սերգեյ Պողոսյանի այս հիանալի նախաձեռնության շնորհիվ այսօր ստեղծվել է վետերանների միություն: Շատ ուրախ եմ, որ հնարավորություն է ստեղծվել հավաքվելու, մտերմիկ զրուցելու, քննարկելու մեր հետագա անելիքները: Արդեն վետերանների թիմով երկու հանդիպում ենք անցկացրել: Վերջերս Կապանում տեղի վետերանների հետ ֆուտբոլային հանդիպումը վերածվեց իսկական տոնակատարության: Մեզ հետ էին նաեւ Արոտ Ղազարյանն ու Արմինե Գրիգորյանը: Մենք հաղթեցինք 5-3 հաշվով: Երեկ էլ 6-4 հաշվով պարտության մատնեցինք «Փյունիկի» վետերաններին: Այս հիշարժան օրվա առթիվ շնորհավորում եմ բոլորին, վետերանների միության նախագահ Սերգեյ Պողոսյանին, նախագահության անդամներին, որի կազմում են «Արարատ-73»-ի մեր փառապանծ ֆուտբոլիստները: Մտադիր ենք հիմնադրամ ստեղծել եւ օգնել մեր վետերաններին:

Նիկոլայ Ղազարյան- Վերջապես իրականացավ մեր երազանքը, հիմնվեց Հայաստանի ֆուտբոլի վետերանների միություն, որը պաշտոնապես ճանաչվել է ֆուտբոլի ֆեդերացիան: Պատրաստ ենք օգտակար լինել հայկական ֆուտբոլին: Շատ կարեւոր է, որ մշտապես կողք կողքի լինենք, աջակցենք միմյանց: Ողջունում եմ բոլորին, շնորհավորում եմ մեր վետերաններին:

Ի դեպ, վաղը լրանում է հայկական ֆուտբոլի անվանի վետերաններից մեկի՝ Երեւանի «Արարատի» նախկին կենտրոնական հարձակվող Էդուարդ Մարգարովի ծննդյան 65 ամյակը: Ջերմորեն շնորհավորում ենք հոբելյարին՝ ցանկանալով ամենայն բարիք:

Թոունին ու Բարչելդերը որակազրկվել են մեկ տարով

Կալիֆոռնիայի նահանգի աթլետիկական հանձնախումբը մեկ տարով որակազրկել է կիսածանր քաշային կարգում աշխարհի նախկին չեմպիոն, ամերիկացի Ջեյմս Թոունիին: Նման որոշման հիմք է հանդիսացել բոնցքամարտիկի դոպինգ ստուգումը մայիսի 24-ին Դենի Բարչելդերի հետ մենամարտից հետո, որը դրական արդյունք է տվել: Նրա արյան անալիզում հայտնաբերվել է բոլդենոն եւ ստանոզոլոլ: Դրանցից առաջինն ԱՄՆ-ում տարածվում է բացառապես անասնաբուժական հիմնարկների միջոցով եւ սկզբնապես նախատեսված է եղել ձիերի համար:

Թոունիի մարզական կարիերայում սա դոպինգի օգտագործման արդեն 2-րդ դեպքն է: 2005 թ. հաղթելով Ջոն Ռուիսին, Թոունին նվաճել էր ծանր քաշում WBA-ի վարկածով աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը, սակայն դոպինգի օգտագործման պատճառով զրկվել էր չեմպիոնական գոտուց: Հետաքրքրական է, որ Թոունիի մրցակից Դենի Բարչելդերն էլ դոպինգ էր օգտագործել եւ նա էլ տուգանվել է 2,5 հազար դոլարով ու որակազրկվել մեկ տարով:

19-ամյա վաղեմության ռեկորդը գերազանցվեց

Կալիֆոռնիայում անցկացված լողի միջազգային մրցումներում գերազանցվեց ամենահին ռեկորդներից մեկը: Ամերիկացի լողորդուհի Կեյթ Զիգլերը 1500 մ ազատ լողաոճում ցույց տվեց 15 րոպե 42,54 վրկ արդյունք: Դա գրեթե 9 վրկ-ով գերազանցում է 1988 թ. Ջանեթ Էվանսի սահմանած համաշխարհային ռեկորդը: Այդ մրցումներում Զիգլերը ոսկե մեդալի արժանացավ նաեւ 200, 400 եւ 800 մ մրցատարածություններում:

Դիրկ Նովիցկին ամենաարժեքավոր բասկետբոլիստն է

Գերմանիայի հավաքականի եւ «Դալասի» հարձակվող Դիրկ Նովիցկին պաշտոնապես ճանաչվել է բասկետբոլի ազգային ընկերակցության տարվա ամենաարժեքավոր բասկետբոլիստ: Ընթացիկ առաջնությունում Նովիցկին անցկացրել է 78 խաղ, միջին հաշվով մեկ խաղում վաստակել է 24,6 միավոր: Մեծ է նրա ներդրումը թիմի հաջողությունում, որն առաջնությունում գրավել էր առաջին տեղը: Ճիշտ է, փլեյ-օֆում «Դալասն» անհաջողության մատնվեց՝ զիջելով «Գոլդեն Սթեյթին»:

Բասկետբոլի ազգային ընկերակցության պատմության մեջ գերմանացի բասկետբոլիստը եվրոպացի առաջին մարզիկն է, որն արժանացավ ամենաարժեքավոր բասկետբոլիստի մրցանակին:

Հունիսի 23-ը վազքի օլիմպիական օր

Ինչպես տեղեկացանք ՀԱՕԿ-ի լրատվության պատասխանատու Նաթելա Հովասափյանից, միջազգային օլիմպիական կոմիտեի (ՄՕԿ) հովանու ներքո աշխարհի բոլոր երկրներում հունիսի 23-ին անցկացվում է «Վազքի օլիմպիական օր»: Այդ առթիվ ՄՕԿ-ի նախագահ Ժակ Ռոգեն ուղերձ է հղել նաեւ Հայաստանի ազգային օլիմպիական կոմիտեին (ՀԱՕԿ), որտեղ ասված է. «Ավանդույթի համաձայն, ամեն տարի հունիսի 23-ին անցկացվող օլիմպիական վազքի օրվան հազարավոր մարդիկ են սպասում: Այն համերաշխության, սպորտի տոնակատարություն է: Մոլորակի հինգ մայրցամաքների փոքրերն ու մեծերը, կանայք եւ տղամարդիկ վազքի միջոցով նշանավորում են ժամանակակից օլիմպիական խաղերի ծնունդը: Այս եզակի միջոցառման իրականացման համար շնորհակալություն ենք հայտնում ՄՕԿ-ի հավատարիմ գործընկեր եւ հովանավոր «Մակդոնալդսին», որը նպաստում եւ աջակցում է վազքի օրվա անցկացմանը՝ աշխարհի բոլոր երկրներում:

Օլիմպիական օրվան նվիրված վազքարշավը ոչ միայն ֆիզկուլտուրա եւ սպորտ է, այլեւ մի արժեք, որը համախմբում է հասկապես երիտասարդությանը եւ նրան հնարավորություն է տալիս առողջ ու հավասարակշռված կյանքով ապրելու:

Շնորհակալություն եմ հայտնում սպորտի բոլոր նվիրյալներին: Թող 2007 թ. վազքի օրը հաջողությամբ անցկացվի եւ բավականություն պատճառի բոլոր մասնակիցներին»:

Միջազգային օլիմպիական օրվան նվիրված «Վազքարշավ 2007-ին» կարող են մասնակցել 14-ից բարձր տարիքի բոլոր վազքասերները, նրանց թվում նաեւ հաշմանդամները:

Վազքարշավը կազմակերպում եւ անցկացնում է ՀԱՕԿ-ը: Երեւանում մեկնարկը կտրվի ժամը 10.00-ին, Հանրապետության հրապարակում: Երթուղին այսպիսին է. Ամիրյան փողոց-Մաշտոցի պողոտա-Տերյան անցում-«Հաղթանակի կամուրջ»-«Հրազդան» մարզադաշտի հարավային հրապարակ: Ծրագրում ընդգրկված է նաեւ օղակաձեւ հեծանվավազք:

Հինգ տարիքային խմբով վազքարշավի հաղթողները կստանան ՀԱՕԿ-ի պատվոգրեր եւ հուշանվերներ: Բոլոր մասնակիցներին կհանձնվեն ՄՕԿ-ի հավաստագրեր ու մարզաշապիկներ:

Սիրով հրավիրում ենք մասնակցելու միջոցառմանը:

Հայտարարություն

[illegible]

Ադմինիստրացիա

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Առաջարկում ենք համակարգչային ծառայություններ. օպերացիոն համակարգի տեղադրում, վիրուսների մաքրում, դիագնոստիկա, լոկալ ցանցերի տեղադրում:

Համակարգչային ուսուցում. Windows OS, տարբեր ծրագրեր: Խորացումը ըստ ցանկության:

Հեռ. 010 27 11 06, 091 71 89 03 Տիրան

e-mail: outsider1024@rambler.ru

Ծանուցում

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը հայտարարում է արտաքին մրցույթ՝ Անձնակազմի կառավարման վարչության Անձնակազմի վերապատրաստման բաժնի «բաժնի պետ» թափուր աշխատատեղի համալրման համար:

Աշխատանքի նպատակն է.

Բաժնի աշխատանքների բնականոն ընթացքի կազմակերպում:

Ստորաբաժանման խնդիրներն են.

ՀՀ ԿԲ կադրերի մասնագիտական պատրաստվածության պահանջվող մակարդակի ապահովում:

Կադրերի վերապատրաստման գծով ռազմավարական խորհրդատվության մշակում: Կադրերի վերապատրաստման գործընթացը կարգավորող իրավական դաշտի կանոնակարգում:

Կադրերի մասնագիտական որակավորման բարձրացմանն ու հետագա զարգացմանն ուղղված կառավարման հիմնական ֆունկցիաների սահմանում:

Կադրերի մասնագիտական որակավորման բարձրացմանն ուղղված համալիր միջոցառումների պլանավորում, իրականացում եւ հսկում:

Գրադարանային ժամանակակից ծառայությունների ներմուծում, մասնագիտական տեղեկատվության (գրականություն, մուլտի-մեդիա, հեռակա ուսուցման միջոցներ) նորանոր աղբյուրների հայթայթում:

Պահանջվող կրթությունը եւ գիտելիքների շրջանակը

Բարձրագույն կառավարման մասնագետ/ տնտեսագիտական (սոցիալական գիտություններ) կրթության պարագայում 3 տարվա մասնագիտական աշխատանքային փորձ ՀՀ ԿԲ-ում կամ 6 տարվա մասնագիտական աշխատանքային փորձ ոչ ՀՀ ԿԲ-ում

Բարձրագույն ոչ մասնագիտական կրթության պարագայում 6 տարվա մասնագիտական աշխատանքային փորձ ՀՀ ԿԲ-ում կամ 9 տարվա մասնագիտական աշխատանքային փորձ ոչ ՀՀ ԿԲ-ում

Գիտելիքներ հետեւյալ ոլորտներում՝ մարդկային ռեսուրսների կառավարում (խորացված), բնագավառին վերաբերող օրենսդրություն (խորացված), միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների եւ տեխնիկական օգնության շրջանակներում միջազգային դոնոր կազմակերպությունների գործունեության մասին տեղեկատվություն (միջանկյալ), վերապատրաստման եւ ուսուցման բնագավառում մասնագիտացված կազմակերպությունների մասին տեղեկություններ (միջանկյալ), կառավարման տեսություն (ներածական):

Լեզուների իմացություն՝ հայերեն լեզվի իմացություն, անգլերեն եւ ռուսերեն լեզուների ազատ տիրապետում:

Անհրաժեշտ հմտություններ՝ Համակարգչով աշխատելու հմտություն (MS Office, Internet), ֆաքս, էլեկտրոնային փոստ օգտագործելու հմտություն:

Աշխատավարձը. 358 500 դրամ:

Փաստաթղթերի ընդունելության վերջնաժամկետը՝ **2007թ. հուլիսի 04-ը**

Պահանջվող փաստաթղթերը.

- դիմումի ձեւ (ձեւը զետեղված է ՀՀ կենտրոնական բանկի էլեկտրոնային կայքում - www. cba. am /«Մեր մասին»/«Թափուր աշխատատեղեր» բաժնում, կամ տրվում է ՀՀ կենտրոնական բանկում)

- դիմումի ձեւը կարող է ներկայացվել էլեկտրոնային տարբերակով՝ hrm@cba.am հասցեով:

Մրցութային հարցաշարը եւ Կենտրոնական բանկում մրցույթների անցկացման վերաբերյալ տեղեկատվությունը զետեղված է Կենտրոնական բանկի էլեկտրոնային կայքում (www.cba.am) կամ տրվում է Կենտրոնական բանկում:

Պարզաբանումների համար կարող եք զանգահարել՝ 56-14-40 եւ 06-34 (ներքին):

ԿԲ մամուլի ծառայություն

Անիտուր հատուկ մասնագիտացված պատմամշակութային զբոսաշրջության գործակալությունը սույն թվականի հուլիս-հոկտեմբեր ամիսներին կազմակերպում է 7 եւ 10 օրյա շրջագայություններ դեպի պատմական Հայաստան: Շրջագայության ընթացքում Դուք կլինեք *Կարս-Անի-Իգդիր-Բայազետ-Վան (Աղթամար կղզի) - Բիթլիս-Մուշ-Խնուս-Էրզրում-Սարիղամիշ* վայրերում:

Օգտվեք Ձեզ ընձեռված բացառիկ հնարավորությունից եւ մասնակիցը դարձեք մեր այս հիշարժան ուխտագնացությանը:

Մանրամասների համար զանգահարել
52-78-34, 091 203-206 կամ ***094 203-206*** հեռախոսահամարներով:

կօգնի դիմանալ ամառվա տապին

սարերի գարունը մեկ գավաթի մեջ

ՍԱՐԻ ԹԵՅ

ՈՒՐՑԻ ԵՎ ԴԱՂՁԻ ԲՆՏԻՐ ԹԵՅ

ՍԱՐԻ ԹԵՅ MOUNTAIN TEA

25 փաթեթ մեկ տուփի մեջ
և ընդամենը 1-2 րոպեից կարող եք
վայելել ընտիր ուրցի թեյ

առնվազն ամիսը մեկ արժե ընտրել բարձրորակը

Մեծածախ գնումների համար զանգահարել 47-27-20, 47-03-63

Հետաքրքրության նամակ

UNDP

ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագրերի հայաստանյան գրասենյակը հայտարարում է մրցույթ՝ **«Սյունիք մարզի, Մեղրի քաղաքի աղբատեղի վերակառուցում»:**

Ցանկացողները կարող են ձեռք բերել մրցույթին մասնակցելու անհրաժեշտ բոլոր փաստաթղթերը, այցելելով ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակ՝ Պետրոս Ադամյան 14, դիմել Գրիգոր Ախնոյանին՝ 56 60 73 լր. 126: **Փաստաթղթերի ներկայացման վերջնաժամկետը՝ 2007թ. հունիսի 26-ը, ժամը 17:00:**

Все выставки Армении на www.expo.am

EXPO

Sixth international specialized exhibition
Health Service & Pharmacy
EXPO 2007
Առողջապահություն և Դեղագործություն
Վեցերորդ միջազգային մասնագիտացված ցուցահանդես

Culture-Business Center **"Moscow House"** in Yerevan
7, Argishti str., Yerevan, Armenia

Մշակութա-գործարարական կենտրոն
Երևանում "Մոսկվայի Տուն"
ՀՀ, Երևան, Արգիշտի փ. 7

Working hours
Աշխատանքային ժամեր

29 - 30 June — 1 July
10:00-18:00 — 10:00-17:00

091 222 004
Бесплатная справочная о выставках в Армении

Organizers:
Ministry of Health of Republic of Armenia

LOGOS EXPO Center
Tel.: +374 10 23 5775
26 5635
27 1330
91 42 0982
Fax: +374 10 27 1330
E-mail: expo@expo.am
URL: www.expo.am

Հաշվետվություն
Առողջության պահպանման Արմավիրի հիմնադրամի գործունեության մասին

1. Ընդհանուր տեղեկություններ հիմնադրամի մասին.

Հիմնադրամը գրանցված է Հայաստանի Հանրապետության իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի կողմից 9.03.2004թ.: Պետական գրանցման վկայական՝ 03 Ա 063921:

Գտնվելու վայրը՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Արմավիրի մարզ, գ. Հայթաղ:

1.2 Կապի միջոցները 264633:

1.3 Հիմնադրամի կառավարման մարմիններում ընդգրկված անձինք՝ տնօրեն Ռուզան Հակոբյան:

1.4 Հոգաբարձուների խորհրդի կազմը.

- Կարինե Գրիգորյան՝ նախագահ,
- Ռաֆայել Վարդանյան՝ անդամ,
- Շուշանիկ Թովմասյան՝ անդամ,
- Հովնան Ավետիսյան՝ անդամ,
- Վաչագան Հովսեփյան՝ անդամ:

Աշխատակազմը՝ 2 մարդ, այդ թվում՝ տնօրեն Ռուզան Հակոբյան, հաշվապահ՝ Կարինե Բոյաջյան:

Գույքի օգտագործման մասին.

Հիմնադրամի գույքը օգտագործվել է բարեգործական ծրագրերի իրականացման եւ աշխատակազմի վարձատրության համար:

Իրականացված ծրագրերը.

2006թ. ընթացքում Արմավիրի մարզի 9 համայնքներում իրականացվել են

«Առողջ Սերունդ Միություն» հասարակական կազմակերպության կողմից իրականացվող «Առողջության առաջնային պահպանման» ծրագրի մոնիտորինգ: Կատարվել է առաջին օգնության համար նախատեսվող դեղորայքի բաշխում ծրագրում ընդգրկված համայնքներում: Յուրաքանչյուր ամիս կազմակերպվել է տեղամասային մասնագետ բժիշկների այցելություններ գյուղական համայնքներ:

Իրականացվել է դպրոցական պարագաների եւ գույքի բաշխում համայնքների դպրոցներին:

Համայնքների բուժկետերի համար կազմակերպվել է սեմինար պարապմունքներ: Իրականացվել է հիմնադրամին նվիրատվությունների հավաքագրում:

Իրականացվող ծրագրերը.

Շարունակվում են «Առողջության առաջնային պահպանման» ծրագրի մոնիտորինգ, ծրագրի իրականացումը:

Ֆինանսավորման աղբյուրները՝ 2005թ. դրամաշնորհ ստացած «Առողջ Սերունդ Միություն» հասարակական կազմակերպությունից:

4. Տարեկան ընդհանուր ծախսերը կազմել են 4247,0 հազար դրամ, որից վարչակառավարչական ծախսերը 1346,0 հազար դրամ:

Հաստատված է

Առողջության պահպանման Արմավիրի Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի 16 մարտի 2007թ. կայացած նիստի կողմից:

Հոգաբարձուների խորհրդի նախագահ Կարինե Գրիգորյան

5. Ֆինանսական հաշվետվություն

5.1 Հաշվեկշիռ

(հազ. դրամ)

Ցուցանիշը	նախորդ տարի	հաշվետու տարի
Հիմնական միջոցներ		
Դրամական միջոցներ եւ դրանց համարժեքներ	5479,0	1232,0
Նյութեր, ապրանքներ		
Դեբիտորական պարտքեր	1,0	72,0
Այլ ընթացիկ ակտիվներ		
Հաշվեկշիռ	5480,0	1304,0
Կուտակված շահույթ	42,0	42,0
Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտքեր բյուջեին	33,0	
Եկամուտներին վերաբերվող շնորհներ	5325,0	1182,0,0
Ակտիվներին վերաբերվող շնորհներ		
Կրեդիտորական պարտքեր աշխատավարձի գծով	80,0	80,0
Հաշվեկշիռ	5480,0	1304,0

5.2 Դրամական միջոցների հոսքեր

(հազ. դրամ)

Մնացորդ 1.01.2005թ. 5479,0

Մուտքեր՝ այդ թվում	
Դրամաշնորհներ եւ նվիրատվություններ	
Շահույթ	
Կանխավճարի վերադարձ	
Ելքեր՝ այդ թվում	4247,0
Վճարումներ աշխատակիցներին եւ նրանց անունից	886,0
Աշխատանքների կատարման, ծառայությունների մատուցման գծով	2901,0
Վճարումներ բյուջե	112,0
Վճարումներ սոցիալական ապահովագրության հիմնադրամին	348,0
Օգնություններ, հովանավորություններ	
Ակտիվների ձեռք բերման համար	
Մնացորդ 31 դեկտեմբերի 2005թ.	1232,0

ՀՀ կենտրոնական բանկը տեղեկացնում է, որ արժութային շուկայում ձեւավորվել են հետեւյալ արտարժույթների միջին փոխարժեքները. 19.06.2007 թ.

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Միջին փոխարժեք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	345.24
EUR	1	ԵՎՐՈ	462.76
RUR	1	Ռուս. ռուբլի	13.30
GEL	1	Վրաց. լարի	206.24

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Յակոբ Աւետիքեան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրված է տպագրության՝ 19.06.2007, գինը՝ 100 դրամ, տպագրված է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում՝ Արշակունյաց 2